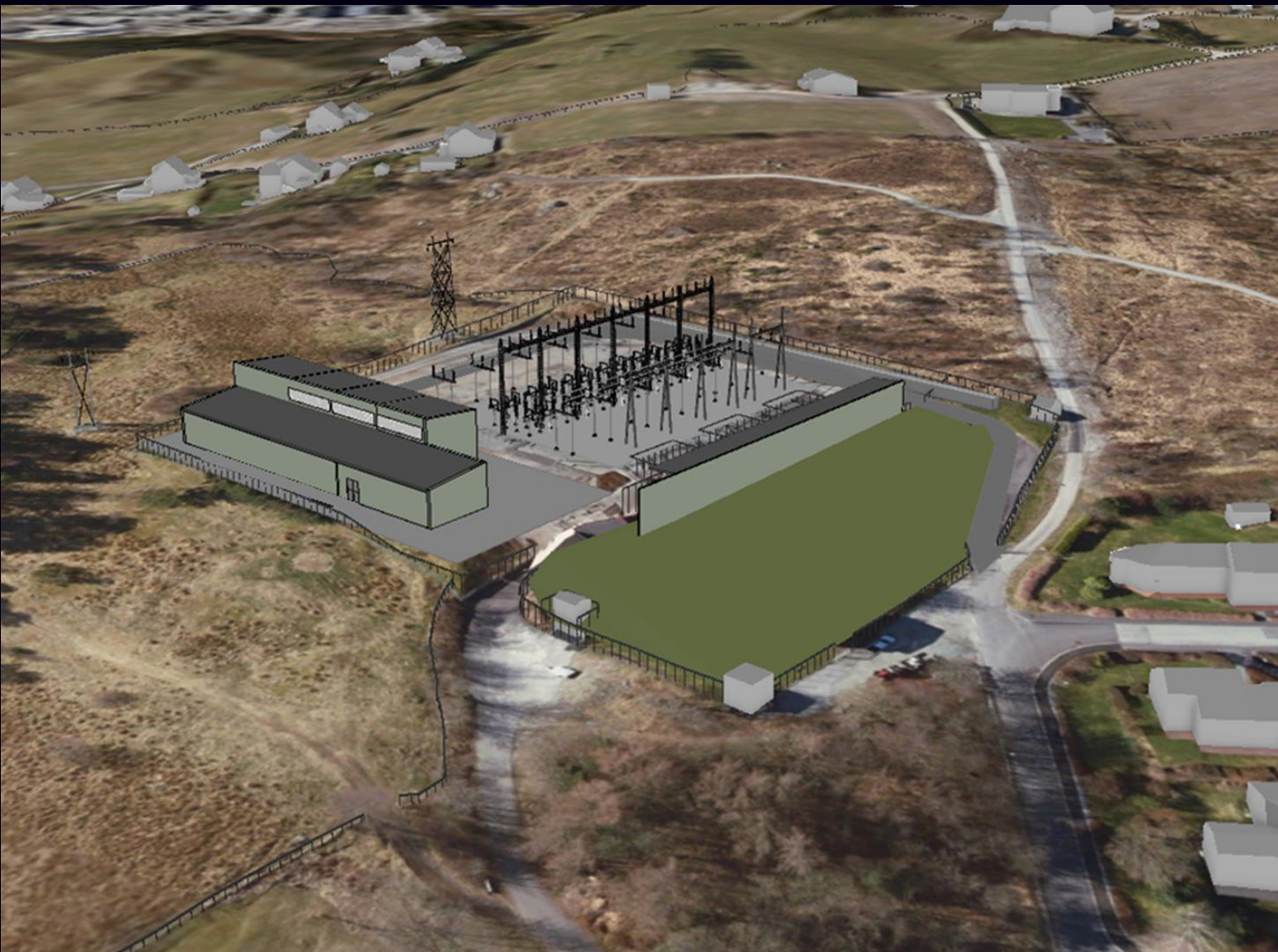

Konsesjonssøknad Ullandhaug transformatorstasjon

November 2023

Forord

Lnett AS søker herved anleggskonsesjon for å bygge nye Ullandhaug transformatorstasjon på eiendommen til eksisterende stasjon.

Det omsøkte tiltaket ligger i Stavanger kommune i Rogaland fylke.

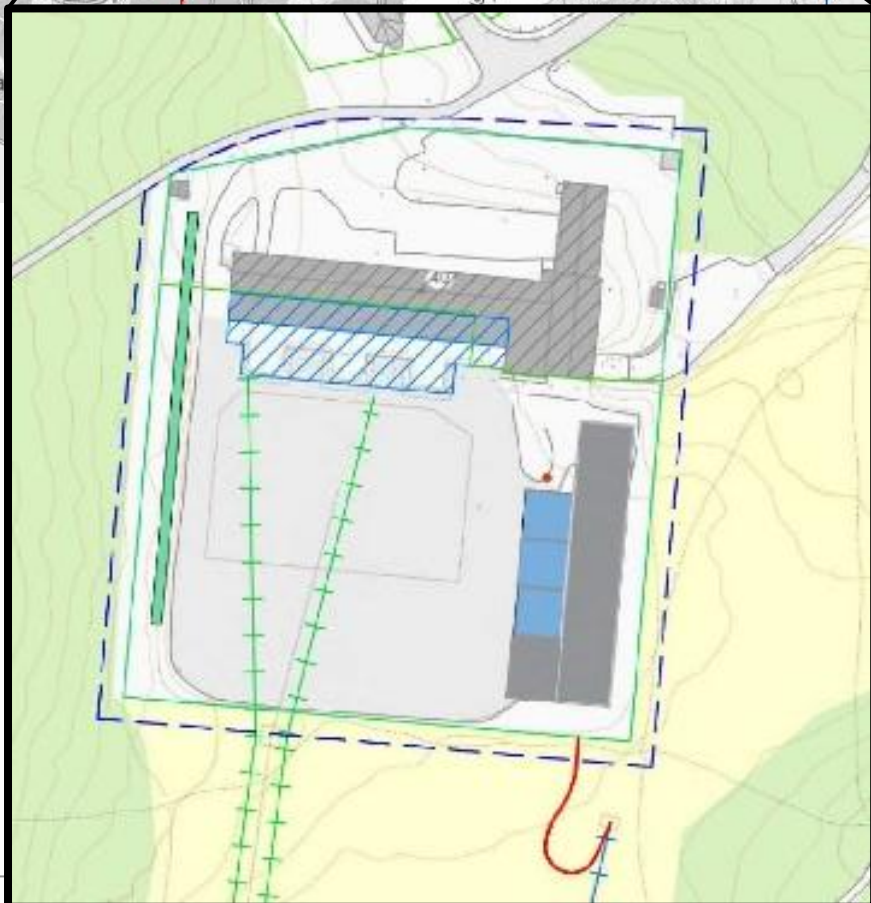
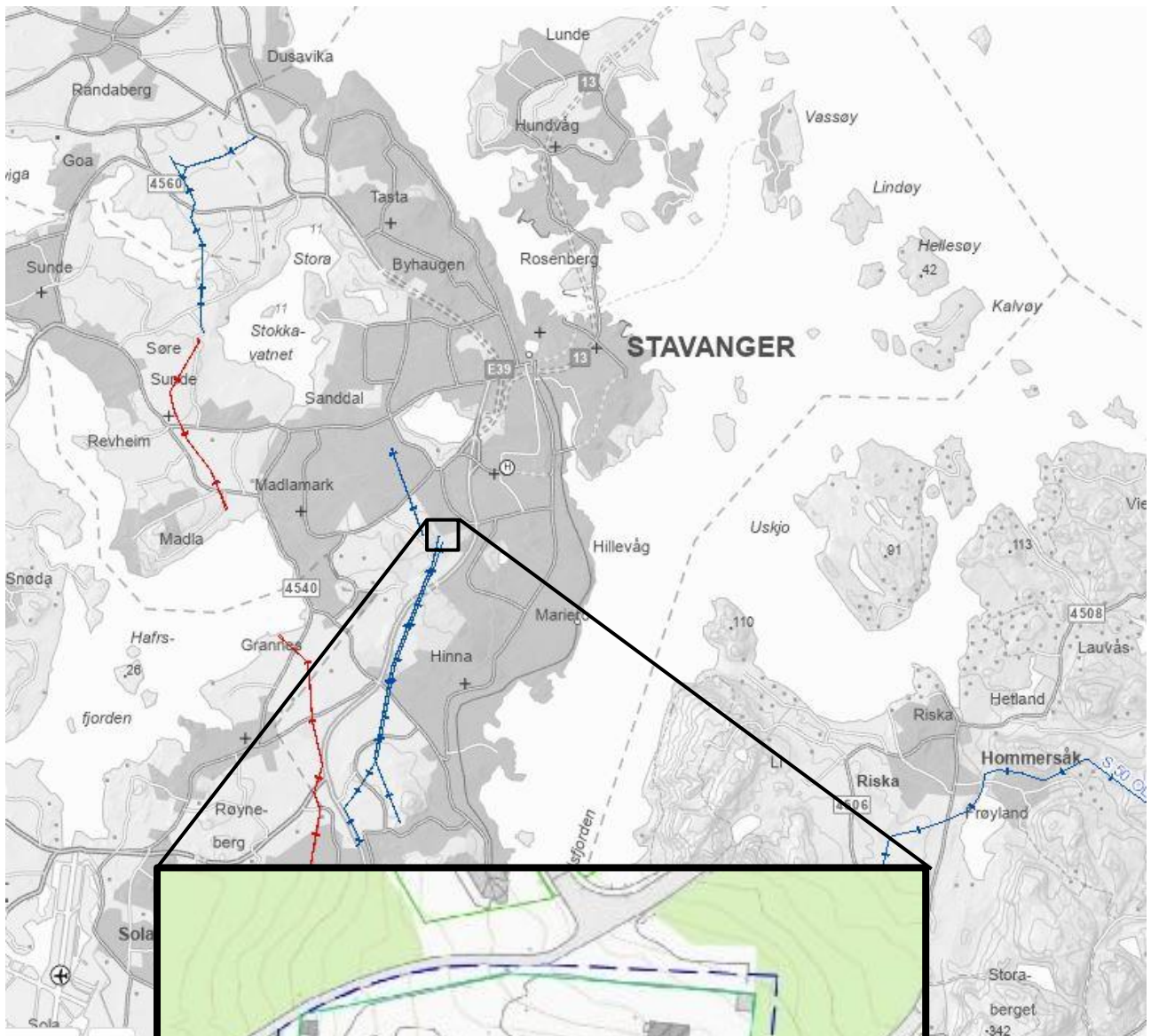
Konsesjonssøknaden sendes først ut til forhåndsuttalelse før den senere oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) som vil behandle den i henhold til gjeldende lovverk. NVEs saksnummer er 202307496. Lnett har tilrettelagt for at søknaden skal kunne behandles gjennom NVEs «hurtigspor».

Informasjon om prosjektet kan finnes hos Lnett på www.l-nett.no/ullandhaug.

Sandnes, november 2023

Marianne Frøystad Ånestad

Marianne Frøystad Ånestad
Fungerende administrerende direktør
Lnett AS

Innhold

1	Innledning	7
1.1	Sammendrag	7
1.2	Presentasjon av søker og søknaden	7
1.2.1	Søknad om konsesjon	8
1.2.2	Søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse	9
1.2.3	Gjeldende konsesjoner og tillatelser etter annet lovverk	9
1.2.4	Samtidige søknader	9
1.2.5	Tidsplan	10
1.3	Forarbeider	10
2	Beskrivelse av planlagte arbeider	11
2.1	Nye Ullandhaug transformatorstasjon	11
2.1.1	Bygg	12
2.1.2	Masseutskifting	13
2.1.3	Koblingsanlegg 50 og 132 kV	13
2.1.4	Transformatorer	14
2.1.5	Reaktorer	14
2.1.6	Koblingsanlegg 11 og 22 kV	13
2.1.7	Omlegging av eksisterende infrastruktur	15
2.1.8	Håndtering av vann, spillvann og overvann	15
2.1.9	Adkomst	15
2.1.10	Eksisterende anlegg som skal rives	16
2.2	Beskrivelse av omlegging av kraftledninger	17
2.2.1	50 kV Jåttå–Ullandhaug	18
2.2.2	50 kV Tjensvoll–Ullandhaug 1 og 2	19
2.3	Beskrivelse av alternativ for Ullandhaug transformatorstasjon	20
2.3.1	Luft- eller gassisolert koblingsanlegg	20
2.3.2	Ikke omsøkte alternativer for ny transformatorstasjon	20
2.3.3	Sammenligning av alternativ	21
2.4	Beskrivelse av permanente hjelpeanlegg	22
2.5	Beskrivelse av midlertidige hjelpeanlegg	22
2.6	Beskrivelse av anleggsarbeidene	24
2.6.1	Transformatorstasjon	24
2.6.2	Jordkabel	25
3	Behovet for å gjøre tiltak	26
3.1	Beskrivelse av behovet for å gjøre tiltak	26

3.2	Beskrivelse av fremtidig utvikling	27
3.3	Beskrivelse av konsekvensen av å ikke gjøre noe	27
4	Tekniske og økonomiske forhold	28
4.1	Vurdering av alternative systemløsninger/konsepter	28
4.2	Beskrivelse av nullalternativet	29
4.3	Vurdering av usikkerhet	29
4.4	Begrunnelse for valg av omsøkt anlegg	29
4.5	Nettkapasitet for produksjon/forbruk	30
4.6	Andre økonomiske forhold	30
5	Virkninger for miljø og samfunn	31
5.1	Generelle krav til konsekvensutredningen	31
5.2	Arealbruk og forhold til planer og verneområder	31
5.2.1	Beskrivelse av arealbehov	31
5.2.2	Nødvendige offentlige og private tiltak	31
5.2.3	Forholdet til andre offentlige og private planer	32
5.2.4	Forholdet til verneområder	32
5.2.5	Nødvendige tillatelser etter annet lovverk	33
5.3	Naturmangfold	34
5.4	Landskap	34
5.5	Kulturminner og kulturmiljø	35
5.6	Friluftsliv	35
5.7	Reiseliv	36
5.8	Støy	36
5.9	Forurensning	37
5.10	Klimagassutslipp	38
5.11	Elektromagnetiske felt	38
5.12	Landbruk og naturressurser	39
5.13	Luffart, kommunikasjonssystemer og annen infrastruktur	39
6	Naturfare og beredskap	40
6.1	Generell vurdering av sikkerhet og beredskap	40
6.2	Vurdering av flom- og skredfare	40
6.3	Vurdering av overvann	40
6.4	Vurdering av klimatilpasning	40
7	Forholdet til grunneiere og rettighetshavere	41
7.1	Anskaffelse av nødvendige rettigheter	41

7.2 Erstatningsprinsipper	41
7.3 Rett til juridisk bistand	41
8 Vedlegg til søknaden	42

Saksbehandler: Børre Dybesland

Status: Saksbehandling hos NVE

Dok. nr.: 461382

Opprettet dato: 20.01.2023

Eier: Beate Rønneberg

Organisasjon: Lnett/Nettkonsesjon

Dokumenttype: Konsesjonssøknad

Endret dato: 15.11.2023

1 Innledning

Lnett AS søker herved anleggskonsesjon for å bygge ny Ullandhaug transformatorstasjon samt rive deler av eksisterende stasjon. Det omsøkte tiltaket vil berøre Stavanger kommune i Rogaland fylke.

1.1 Sammendrag

Stølaheia og Ullandhaug transformatorstasjoner har i dag en sentral rolle i strømforsyningen av Nord-Jæren for kommunene Stavanger, Randaberg og Kvitsøy. I tilknytning til Statnetts planer om å bygge ny Krossberg transformatorstasjon ved dagens Stølaheia vil man få mulighet til å etablere en betydelig sterkere knytning mellom transmisijsnett og regionalnettet på 132 kV. Dette vil gi vesentlig bedre forsyningsikkerhet, mindre tap og legge til rette for videre vekst og elektrifisering i regionen. Lnett fikk i november 2021 konsesjon for utvidelse av Ullandhaug transformatorstasjon for tilrettelegging av sammenkoblingen med Krossberg.

I ettertid har koblingsanlegg med miljøvennlig isolasjonsmedium blitt tilgjengelig, men bruk av slikt anlegg krever all plass utvidelsen av Ullandhaug transformatorstasjon fra 2021 ga rom for, og det ville dermed ikke være mulig med fremtidige utvidelser av anlegget. Videre var det utfordringer knyttet til å utvide eksisterende bygg samtidig som driften av stasjonen skulle opprettholdes og økte kostnader knyttet til dette. Som et resultat av blant annet disse faktorene har det blitt vurdert et nytt frittstående bygg, der man får plass til et miljøvennlig koblingsanlegg og samtidig kan bygge det nye anlegget uten å påvirke eksisterende anlegg nevneverdig.

Ny løsning med frittstående bygg gjør det også mulig å tilrettelegge for andre reinvesteringer som det vil være behov for på relativt kort sikt og løse dette på en mer helhetlig måte. Videre vil store deler av eksisterende bygning rives. Man vil da ende opp med et anlegg som vil redusere den totale bygningsmassen og gi en relativt kompakt stasjon, alt innenfor eksisterende eiendom til Ullandhaug transformatorstasjon.

Foreliggende søknad gjelder nytt frittstående bygg ved Ullandhaug transformatorstasjon, NVE saksnummer 202307496.

1.2 Presentasjon av søker og søknaden

Søker er Lnett AS (org.nr 980 038 408), senere betegnet som Lnett. Lnett er et selvstendig selskap i Lyse-konsernet, hvor 100 % av aksjene eies av Lyse AS. Lyse AS eies av 14 kommuner i Sør-Rogaland. Lnett har forretningsadresse i Sandnes kommune og ledes for tiden av konstituert administrerende direktør Marianne Frøystad Ånestad.

Lnett har ansvaret for koordinering av kraftsystemplanleggingen i Sør-Rogaland. Selskapet har ca. 370 medarbeidere, omtrent 165.000 nettkunder, distribusjonsnett i ni kommuner og eier og drifter store deler av regionalnettet i Sør-Rogaland.

Lnett vil være eier og ansvarlig for drift av anleggene omfattet av denne søknaden.

Spørsmål til Lnett vedrørende søknaden kan rettes til kontaktpersoner oppført i Tabell 1.

Tabell 1 Kontaktpersoner

Funksjon/stilling	Navn	Telefon	E-post
Grunneierkontakt	Tommy Gausel	91 78 41 72	tommy.gausel@l-nett.no
Prosjektleder Nettkonsesjon	Kari Walstad	48 19 98 82	kari.walstad@l-nett.no
Myndighetskontakt	Børre Dybesland	93 48 80 61	borre.dybesland@l-nett.no

1.2.1 Søknad om konsesjon

Lnett søker i henhold til energiloven § 3-1 om konsesjon for bygging og drift av følgende elektriske anlegg:

- Ullandhaug transformatorstasjon:
  - Ny bygning med grunnflate ca. 1200 m² og største høyde over terreng på ca. 11 meter
Bygget rommer blant annet tre transformatornisjer på 10 x 10 meter
  - Innendørs gassisolert koblingsanlegg med øvre spenningsnivå 132 kV
  - Transformatorer med øvre spenningsnivå 132 kV
  - En stk. 132 kV 100 ohm nullpunktsreaktor
  - Eksisterende inngjerdet eiendom på ca. 13260 m² videreføres
- Omlegging av følgende eksisterende kraftledninger tilknyttet Ullandhaug transformatorstasjon:
  - 50 kV Jåttå-Ullandhaug, bestående av ca. 4,5 km luftledning med tverrsnitt minimum tilsvarende 1x3x2 FeAl 240 og ca. 50 meter jordkabelinnføring med tverrsnitt minimum tilsvarende 2x3x1x1600 mm² Al, der omleggingen omfatter nytt kabelstativ ved endemast og endret trase for jordkabel, som reduseres i lengde sammenlignet med eksisterende.

Videre søker Lnett, med henvisning til energilovforskriften § 3-5 bokstav d, om tillatelse til riving av deler av eksisterende Ullandhaug transformatorstasjon.

Lnett vil fortsatt drifte eksisterende utendørs luftisolert koblingsanlegg med øvre spenningsnivå 132 kV. Deler av eksisterende bygningsmasse fjernes, og det beholdes transportgang med per i dag til sammen ni transformatornisjer, der tre er uten tak. Gjenstående bygg vil ha grunnflate på ca. 1000 m².

Tiltaket er nærmere beskrevet i kapittel 2.

1.2.1.1 Riggplasser samt etablering og bruk av veier

For å kunne gjennomføre bygging av tiltaket omsøkes etablering og bruk av midlertidige riggplasser samt etablering av kjørespor og bygging av midlertidige anleggsveier inn til stasjonsområdet og langs kabelgrøfter om nødvendig.

Omsøkte veianlegg, kjørespor og riggplasser er omtalt nærmere i kapittel 2.5.

1.2.2 Søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse

Foruten Lnetts egne eiendommer berører tiltaket eiendommen gnr. 57 bnr. 166, som eies av Stavanger kommune. På denne eiendommen vil Lnett ha behov for å etablere og bruke midlertidige anleggsveier og riggplasser. Det vil også være behov for stedsevarige rettigheter i forbindelse med omlegging av eksisterende kabelanlegg og for vedlikehold av gjerde rundt stasjonen. Lnett og kommunen er i dialog om slikt rettighetserverv, og det er i den forbindelse utarbeidet et omforent avtaleutkast. Lnett og Stavanger kommune har en felles intensjon om å inngå avtalen slik at prosjektet kan gjennomføres. Lnett finner det på denne bakgrunn ikke nødvendig å søke om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse.

1.2.3 Gjeldende konsesjoner og tillatelser etter annet lovverk

Omsøkt tiltak vil i liten grad berøre eksisterende anleggskonsesjoner utover eksisterende Ullandhaug transformatorstasjon. Lnett har også områdekonsesjon for 132 kV i området, der flere kabelforbindelser inngår. Eksisterende konsesjoner i området er oppført i Tabell 2.

Tabell 2 Eksisterende konsesjoner

Anlegg	NVE referanse	Dato
Ullandhaug transformatorstasjon	NVE 202017147-16	17.11.2021
50 kV Jåttå–Ullandhaug	NVE 201902776-3, punkt 73	16.12.2020
50 kV Tjensvoll–Ullandhaug 1 og 2	NVE 201902776-3, punkt 92 og 93	16.12.2020
Områdekonsesjon 132 kV	NVE 201902775-2	16.12.2020

Lnett har foreløpig ikke innhentet tillatelser for tiltaket etter annet lovverk.

1.2.4 Samtidige søknader

Statnett og Lnett har sammen søkt om Krossberg transformatorstasjon i Stavanger kommune. Krossberg transformatorstasjon er vesentlig for forsyningen av Nord-Jæren, og planlegges knyttet til Ullandhaug via nytt 132 kV nett som vil omsøkes i egen søknad. Krossberg transformatorstasjon har saksnummer 202111576 hos NVE.

Lnett planlegger å søke konsesjon for Solborg transformatorstasjon i 2023. Solborg planlegges som erstatning for eksisterende Tjensvoll transformatorstasjon. I tillegg vil Lnett forelegge planer for en ny forbindelse på 132 kV mellom Solborg og Ullandhaug som planlegges bygget i medhold av gjeldende områdekonsesjon. Begge disse tiltakene forutsetter nye Ullandhaug transformatorstasjon som beskrevet i foreliggende søknad. I tilknytning til dette vil Lnett søke om å rive eksisterende 50 kV kraftledning mellom Tjensvoll og Ullandhaug.

Lnett er ikke kjent med at det foreligger andre samtidige søknader som vil påvirke det omsøkte tiltaket i foreliggende søknad.

1.2.5 Tidsplan

Tidsplan for nye Ullandhaug transformatorstasjon tar utgangspunkt i konsesjonsvedtak i første kvartal 2024. Byggestart er estimert til fjerde kvartal 2024 og idriftsettelse tidlig i 2027. Se også Tabell 3.

Tabell 3 Tidsplan

Aktivitet	2023	2024	2025	2026	2027
Konsesjonsbehandling NVE		■			
Detaljerings, anskaffelse og forberedelse bygging		■			
Utarbeidelse og godkjenning av detaljplan		■			
Bygging			■	■	■
Idriftsettelse					■

1.3 Forarbeider

Lnett har vært i dialog med Stavanger kommune om det omsøkte tiltaket. Kommunen er grunneier rundt eksisterende stasjon.

Lnett har invitert Stavanger kommune, Rogaland fylkeskommune, Statsforvalteren i Rogaland, Forum for natur og friluftsliv (FNF), Statnett og naboer til å gi forhåndsuttalelse til søknaden og detaljplan. Aktuelle naboeiendommer er listet opp i vedlegg 5. Søknaden og detaljplanen med aktuelle vedlegg ble gjort tilgjengelig på egen nettside for prosjektet, www.l-nett.no/ullandhaug. Frist for forhåndsuttalelse var satt til 29. oktober 2023. Det ble mottatt fem uttalelser, og disse er gjengitt i vedlegg 3. Lnett har i samme vedlegg gitt kommentar til hver uttalelse. Både søknad og detaljplan er oppdatert som følge av uttalelsene, og Lnett mener endringene er til det bedre for omgivelsene og tiltaket.

Lnett har i konsesjonssøknaden endret størrelsen på to av de nye transformatornisjene etter forhåndshøringen. Størrelsen ble endret fra 8 x 10 meter til 10 x 10 meter i grunnflate, slik at alle de nye nisjene nå er like store. Reaktoren er også flyttet inne på stasjonsområdet, og vil nå stå enda mer skjermet for omgivelsene. Ingen av forhåndsuttalelsene omtalte størrelsen på bygget, og Lnett mener endringene ikke krever ny høring. Lnett mener NVE på dette grunnlag kan behandle søknaden i henhold til sin saksgang «Hurtigspor»¹. Detaljplanen er endret noe mer fra forhåndshøringen, og Lnett regner med NVE vil avholde ny høringen for denne.

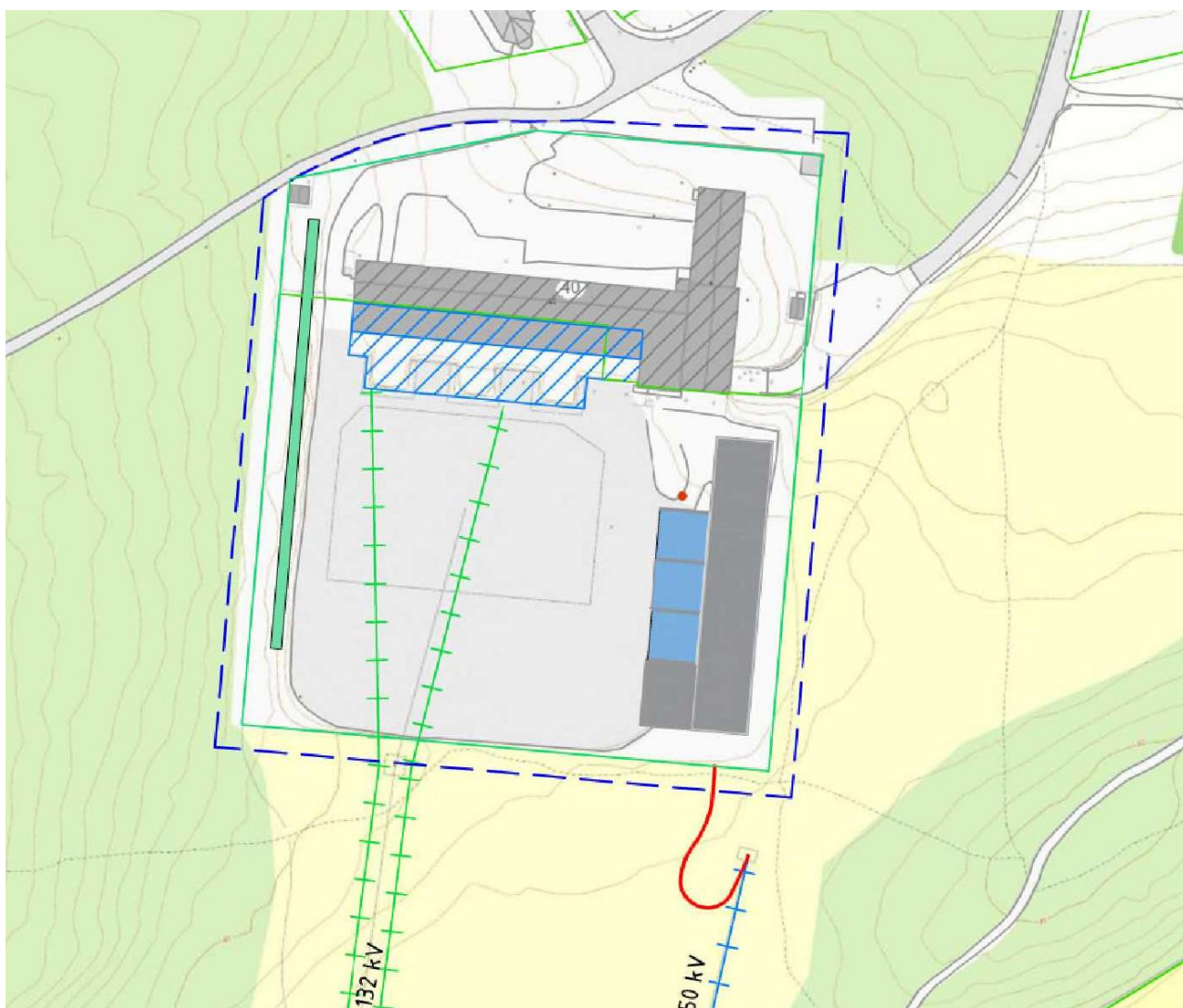
¹ <https://www.nve.no/konsesjon/konsesjonsbehandling-av-nettanlegg/behandlingsprosess-for-nettanlegg/hurtigspor/>

2 Beskrivelse av planlagte arbeider

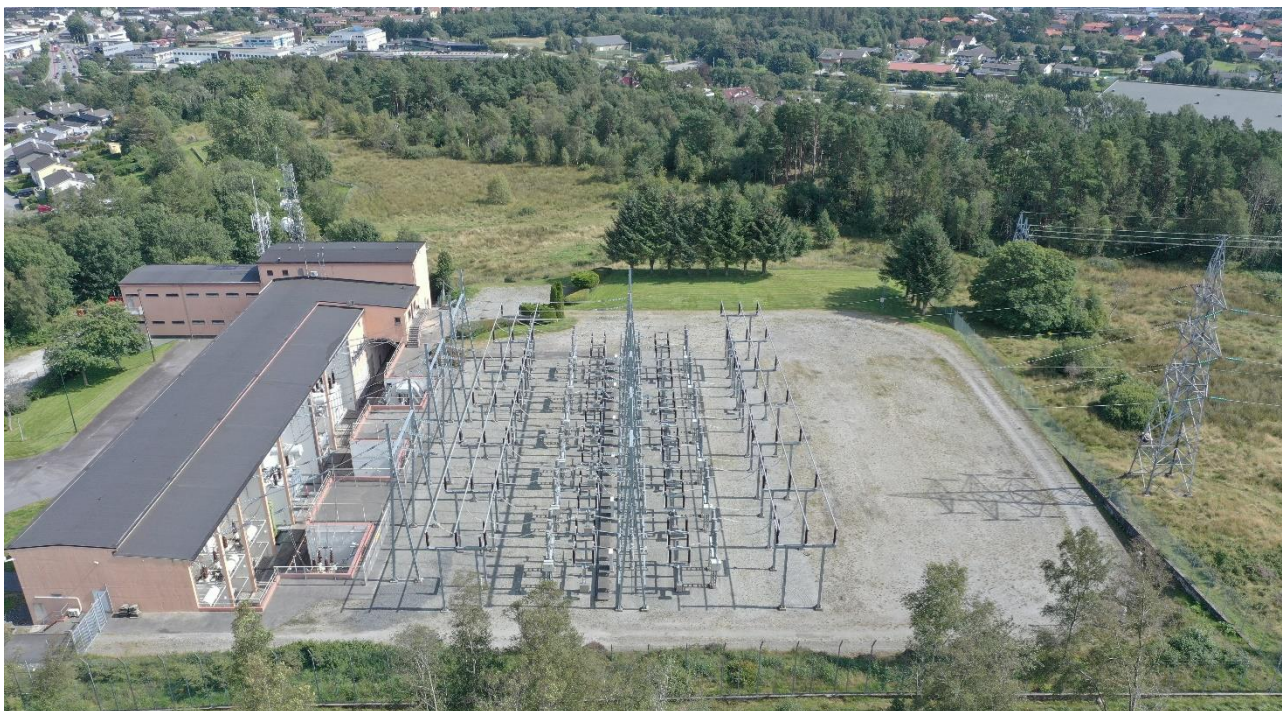
Nedenfor gis en nærmere beskrivelse av de forskjellige anlegg i det omsøkte tiltaket.

2.1 Nye Ullandhaug transformatorstasjon

Nye Ullandhaug transformatorstasjon planlegges bygget som et frittstående bygg på eksisterende eiendom. Nytt bygg plasseres øst for eksisterende utendørs luftisolerte 132 kV koblingsanlegg, se utsnitt av situasjonsplan i Figur 1 samt foto av eksisterende stasjon i Figur 2. Situasjonsplanen vises også i vedlegg 1.

Figur 1 Utsnitt av situasjonsplan Ullandhaug transformatorstasjon

Figur 2 Eksisterende Ullandhaug transformatorstasjon, nytt bygg plasseres på plenen i bakkant (foto: Lnett 2020)

2.1.1 Bygg

Det nye stasjonsbygget vil oppføres etter gjeldende byggt teknisk forskrift, TEK 17, så langt det passer for byggets formål. Bygningen vil sikres i henhold til kraftberedskapsforskriften, jf. vedlegg 9, Melding om sikring av konsesjonspliktige anlegg. Bygget vil ha en grunnflate på ca. 1200 m², inkludert tre transformatornisjer. Nisjene vil ha en grunnflate på ca. 10 x 10 meter. Høyden på bygget vil være ca. 11 meter over omkringliggende terreng, der transformatornisjene vil være høyest. Nytt bygg vil være opptil 2 meter høyere enn eksisterende bygg, men dette skyldes også omkringliggende terreng. Det vil vurderes benyttet prefabrickerte betongelementer, men dette avklares i forbindelse med kontraktinngåelse for byggearbeidene.

Etter innspill fra Stavanger kommune foreslås fasaden utført i en grågrønn farge. De delene av eksisterende stasjonsbygning som ikke rives vurderes malt i samme farge. På overordnet nivå planlegges stasjonen utformet som vist i Figur 3. Ytterligere illustrasjoner av stasjonens fasader er vist i vedlegg 2.

Av eksisterende bygning beholdes transportgang med ni transformatornisjer. Sammen med nytt bygg med tre transformatornisjer vil byggene ha en total grunnflate på til sammen ca. 2200 m², med totalt tolv transformatornisjer i forskjellig størrelse.

Figur 3 Ullandhaug transformatorstasjon med nytt frittstående bygg til høyre

2.1.2 Masseutskifting

Det er utført grunnundersøkelser i forbindelse med utredning av stasjonsalternativene, og fundamenteringsforholdene for omsøkt løsning er gode. I følge kartlag på miljødirektoratet.no er det mistanke om forurenset grunn i området rundt transformatorstasjonen. Miljøtekniske grunnundersøkelser har påvist lettere forurensete masser. Det vil utarbeides en tiltaksplan for graving og håndtering av forurenset grunn i henhold til forurensningsforskriften. Dette omtales nærmere i detaljplanen.

Det vil være behov for utskifting av masser i stasjonsområdet. Hvorvidt det er syredannende fyllitt vil avklares nærmere i forbindelse med miljøtekniske grunnundersøkelser som vil gjennomføres ved oppstart av gravearbeidet. Tiltaket er beskrevet nærmere i detaljplan for prosjektet.

Masser uten forurensning vil mellomlagres på riggplass, og vil vurderes arrondert rundt stasjonen for avskjerming og terrengtilpasning. Overskuddsmasser vil senere transporteres bort til sluttdeponering.

2.1.3 Koblingsanlegg 50 og 132 kV

Eksisterende 132 kV koblingsanlegg er et utendørs luftisolert anlegg (AIS-anlegg) fra 2007. Dette anlegget skal bestå.

I nytt bygg skal det installeres et 132 kV gassisolert koblingsanlegg (GIS-anlegg) med en miljøvennlig gass som isolasjonsmedium, fri for SF6. Anlegg med miljøvennlig gass er estimert med 40 % høyere kostnad enn med SF6-gass som isolasjonsmedium. Isolasjonsnivå for anlegget vil være 145 kV, og det vil driftes delvis på 50 kV og 132 kV. Detaljer fremkommer i vedlegg 8.

Eksisterende 50 kV koblingsanlegg i eksisterende bygning vil fjernes pga. tilstand og alder.

2.1.4 Koblingsanlegg 11 og 22 kV

Eksisterende 11 og 22 kV koblingsanlegg fjernes og erstattes av nye koblingsanlegg i nytt bygg. Detaljer fremkommer i vedlegg 8. Det nye 11 kV anlegget vil være forberedt for overgang til 22 kV på sikt. De nye anleggene ønskes etablert uten SF6-gass, men det forutsetter teknologisk utvikling frem til anskaffelsen.

2.1.5 Transformatorer

Stasjonen vil få endret transformatorytelse med en ny 50 MVA 132/11 kV transformator, T8. I tillegg vil en eksisterende 63 MVA 132/22 kV transformator som p.t. står i beredskap på annen lokasjon settes i drift som T7. Av de eksisterende transformatorene vil T1 og T3, begge 20 MVA 50/11 kV, fjernes pga. tilstand. Det kan også være aktuelt å installere en ny 160 MVA 132/50 kV overgangstransformator for å erstatte eksisterende T6 på 120 MVA pga. tilstand.

Totalt vil det være seks transformatorer i drift i nye Ullandhaug transformatorstasjon.

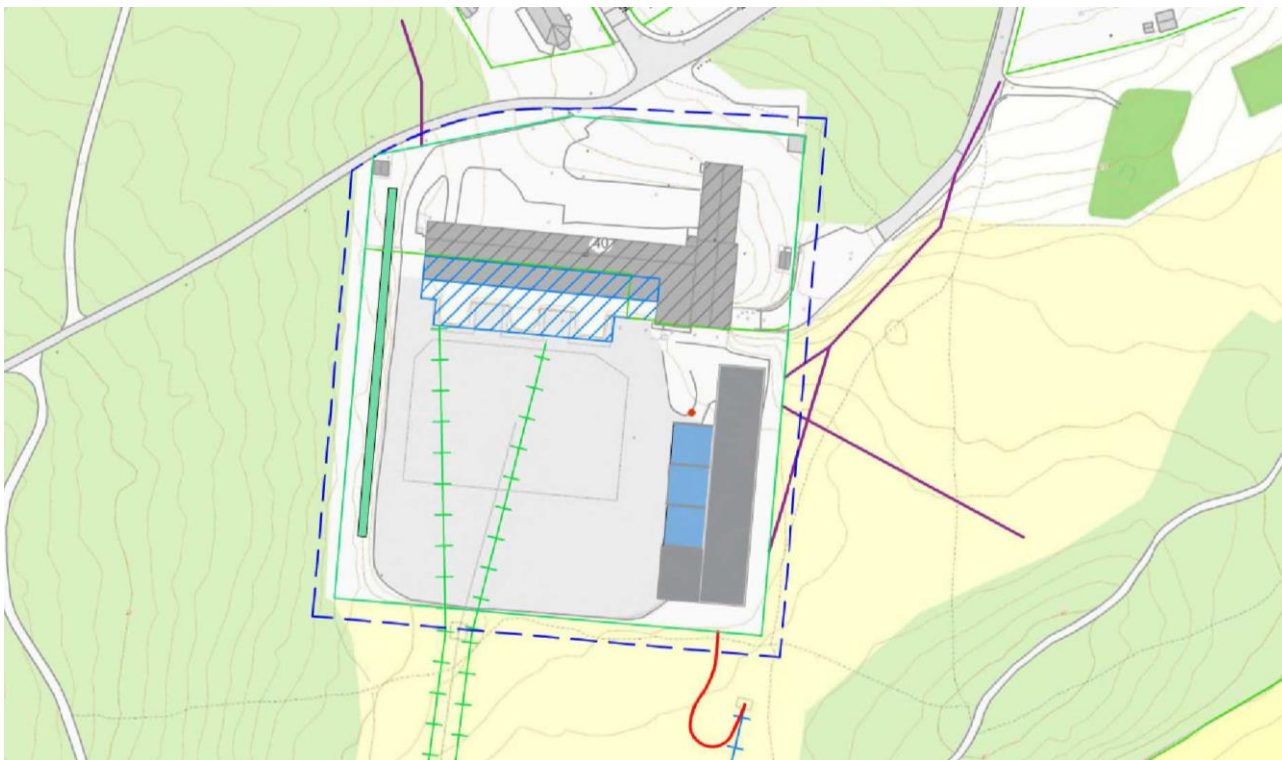
2.1.6 Reaktorer

Det installeres en 132 kV 100 ohm nullpunktsreaktor, R1, knyttet til T8. Reaktoren er nødvendig på grunn av Lnetts pågående prosjekt med endring av systemjord for 132 kV nettet fra spolejordet til lavohmig jordet. Reaktoren plasseres utvendig på stasjonsområdet, nord for transformatornisjene.

2.1.7 Omlegging av eksisterende infrastruktur

Byggegrøp for nytt bygg kan etableres uten flytting av eksisterende kabler.

Eksisterende regional- og distribusjonsnett legges om fra eksisterende til ny stasjon med traseer som vist i Figur 4. Se også kart i vedlegg 1. Mye av omleggingen vil skje innenfor stasjonsarealet, og detaljer for dette er ikke vist i kartet.

Figur 4 Utsnitt av kart for omlegging av eksisterende regional- og distribusjonsnett

2.1.8 Håndtering av vann, spillvann og overvann

Nytt bygg ved Ullandhaug transformatorstasjon kobles til offentlig vann- og avløpsnett.

I dialog med Stavanger kommune er det planlagt å føre overvann mot et område sørøst for nytt bygg der kommunen ønsker å tilrettelegge for et myrområde. Tilførsel av vann til området vil i følge kommunen være gunstig. I dialog med kommunen vurderes også etablering av eget fordrøyningsanlegg for å kontrollere tilførselen til området.

2.1.9 Adkomst

Det er to adkomster til eksisterende Ullandhaug transformatorstasjon. Begge vil beholdes og benyttes også for nye Ullandhaug stasjon. Innenfor stasjonsområdet er det adkomst til og forbi AIS-anlegget, og denne vil benyttes frem til nytt bygg. Det vil settes opp betongblokker eller tilsvarende for å skille intern adkomstvei fra AIS-anlegget.

2.1.10 Eksisterende anlegg som skal rives

Lnett ønsker å rive store deler av eksisterende bygg ved Ullandhaug transformatorstasjon. Se Figur 5 der aktuell bygningsdel er markert. Kun eksisterende transformatornisjer og transportgang beholdes. Bygningsdelen som planlegges revet utgjør ca. 1110 m² i grunnflate. Det vil gjenstå ca. 1000 m² som beholdes, med transportgang og totalt ni transformatornisjer.

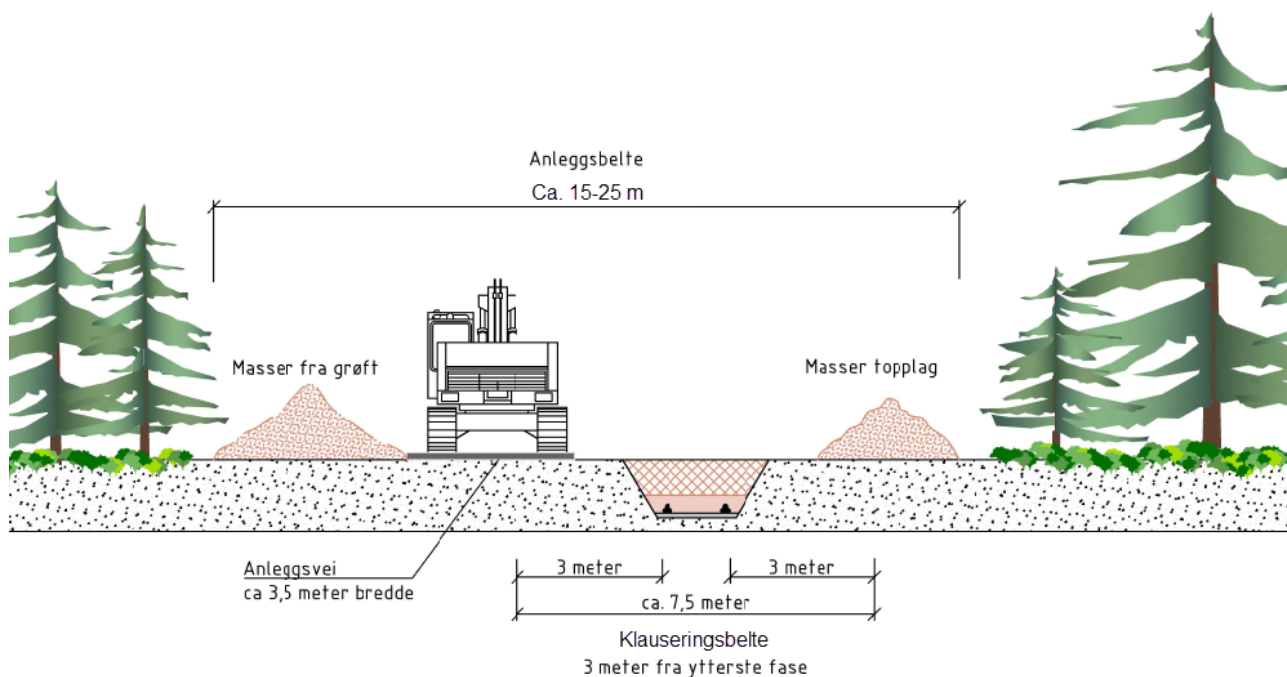

Figur 5 Markering av eksisterende bygningsdel som planlegges revet

2.2 Beskrivelse av omlegging av kraftledninger

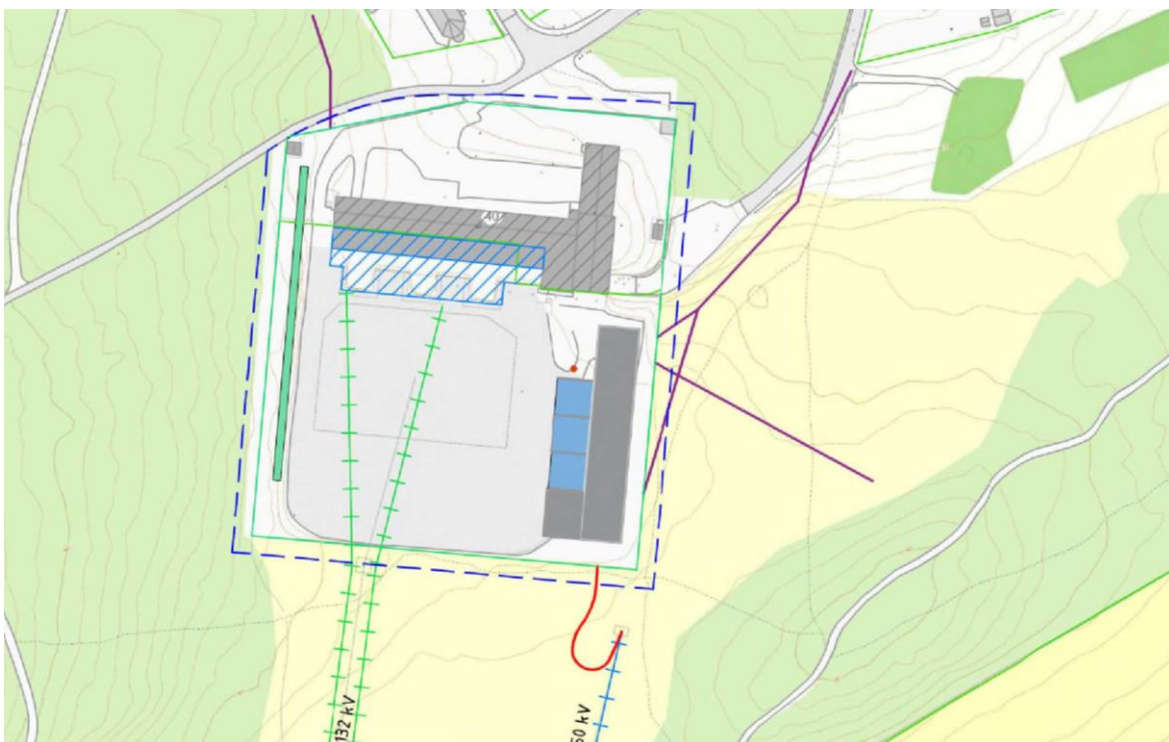
Dagens regionalnettforbindelser til og fra Ullandhaug transformatorstasjon må legges om til nytt bygg. De fleste forbindelsene er jordkabler og planlegges lagt om i medhold av områdekonsesjon, NVE 201902775-2. Øvrige forbindelser beskrives nedenfor. Felles for kabelanlegg i regionalnettet vil være et klausuleringsbelte som strekker seg tre meter ut fra ytterste kabel i grøfta, se Figur 6. Dette er for å sikre anlegget samt sikre tilstrekkelig plass for vedlikehold og eventuelle reparasjoner.

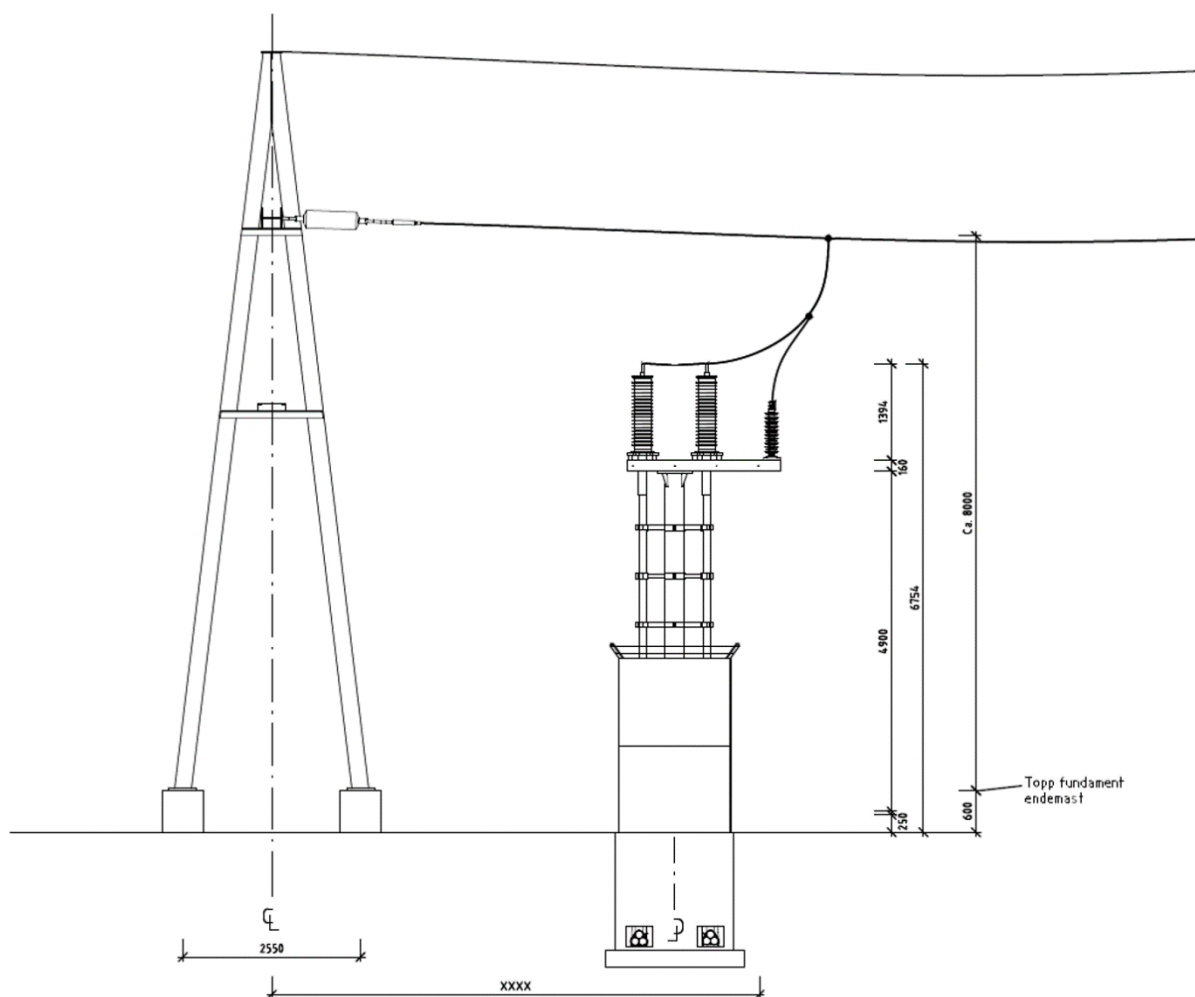
Figur 6 Klausuleringsbelte jordkabelgrøft med to 132 kV kabelsett

2.2.1 50 kV Jåttå–Ullandhaug

Eksisterende 50 kV Jåttå–Ullandhaug, NVE 201902776-3, punkt 73, må legges om til nytt stasjonsbygg. I dag går det jordkabler fra endemast sør for stasjonen inn til eksisterende bygg. Det vil legges nye kabler fra endemasta og inn i ny stasjon, se Figur 7 og vedlegg 1. Kablene føres opp i nytt kabelstativ ved endemasta og det loopes opp til linetråden, se snittegning i Figur 8. Det planlegges benyttet to sett 3x1x1600 mm² Al og traselengden er ca. 50 meter. Dette er en økning i tverrsnitt fra dagens kabler. Nye kabler samsvarer bedre med overføringsevnen på luftledningen videre mot Jåttå. Termisk grenselast for forbindelsen blir 1600 A ved 20 grader Celsius, begrenset av endepunktskomponenter. Det planlegges benyttet 132 kV kabel selv om den driftes på 50 kV, siden Lnett planlegger anskaffelse av større mengder 132 kV kabel i andre prosjekter samtidig.

Figur 7 Endret trase 50 kV Jåttå–Ullandhaug markert med rød strek

Figur 8 Snittegning av kabelstativ ved endemast for 50 kV Jåttå–Ullandhaug

2.2.2 50 kV Tjensvoll–Ullandhaug 1 og 2

Kraftledningene 50 kV Tjensvoll–Ullandhaug 1 og 2, NVE 201902776-3, punkt 92 og 93, planlegges tatt ut av drift i forbindelse med reinvesteringen av Tjensvoll transformatorstasjon. Solborg transformatorstasjon, som vil ta over for eksisterende Tjensvoll, planlegges satt i drift omtrent samtidig med nye Ullandhaug, og det vil dermed ikke være nødvendig å legge om eksisterende 50 kV Tjensvoll–Ullandhaug, se også kapittel 1.2.4 og 3.2. Riving av 50 kV Tjensvoll–Ullandhaug 1 og 2 vil omsøkes i samme søknad som Solborg transformatorstasjon.

Ny 132 kV Solborg–Ullandhaug vil behandles i egen sak, jf. kapittel 1.2.4.

2.3 Beskrivelse av alternativ for Ullandhaug transformatorstasjon

Det er utredet flere alternativer for Ullandhaug transformatorstasjon som ikke er omsøkt. Det er også vurdert arealbeslag og kostnader for både luft- og gassisolert koblingsanlegg.

2.3.1 Luft- eller gassisolert koblingsanlegg

Det foreligger to hovedalternativer for utforming av ny transformatorstasjon. Den ene typen er med luftisolert koblingsanlegg, også kalt AIS-anlegg. Dette krever relativt mye areal, men er enklere å utføre reparasjoner på. Den andre typen er innkapslet gassisolert koblingsanlegg, også kalt GIS-anlegg. GIS-anlegget er mer arealeffektivt og plasseres normalt inne i et bygg. Det kan være mer komplekst å utføre reparasjoner på GIS-anlegg, men erfaring viser at dette er svært driftssikre anlegg.

Det ble ikke vurdert som hensiktsmessig å velge en AIS-løsning for utvidelsen av koblingsanlegget til Ullandhaug transformatorstasjon, selv om stasjonen allerede har et 132 kV AIS-anlegg. Dersom nytt 132 kV koblingsanlegg skulle bygges som AIS, ville behovet for ytterligere arealer bli relativt stort, og ny stasjon ville ikke kunne bygges innenfor eksisterende eiendom. Eksisterende anlegg har to ledige bryterfelt, men dette er ikke nok for det behovet stasjonen har. Utvidelse av AIS-anlegget ville kreve areal fra Sørmarka tur- og grøntområde, som er et verdifullt og populært turområde for Stavanger-regionen samt viktig for områdets dyreliv. Lnett har valgt å gå videre med GIS-anlegg for Ullandhaug transformatorstasjon.

2.3.2 Ikke omsøkte alternativer for ny transformatorstasjon

Det er utredet flere alternativer for nye Ullandhaug transformatorstasjon. Av forskjellige årsaker er de ulike alternativene ikke gått videre med, med unntak av det omsøkte alternativet. Nedenfor omtales de mest aktuelle alternativene nærmere.

2.3.2.1 Nullalternativet

Tiltaket som Lnett fikk konsesjon til i 2021 representerer nullalternativet. Dette omfatter et tilbygg til eksisterende bygg, utvidelse av 132 kV koblingsanlegget med GIS-anlegg i tilbygget samt reinvestering av 50 kV koblingsanlegget. Konsesjonen inkluderer ikke nye transformatornisjer, så dette må det søkes egen konsesjon for. Nye nisjer kunne f.eks. plasseres inntil tilbygget, på vestsiden. Dette vil kunne gjøres innenfor eksisterende eiendom, og er lagt til i budsjett for nullalternativet i sammenligningen nedenfor. Nullalternativet gir mulighet for å rive ca. 175 m² av eksisterende bygg. Konsesjonsgitt utvidelse er på ca. 263 m², og i tillegg vil tre nye nisjer tilføre ytterligere ca. 310 m². Total grunnflate vil da bli ca. 2500 m².

En støyvurdering gjort for nullalternativet viser en marginal forbedring sammenlignet med eksisterende stasjon.

2.3.2.2 Alternativ 1

Alternativ 1 er ikke veldig forskjellig fra omsøkt alternativ. Det settes opp nytt frittstående bygg for 132 kV GIS koblingsanlegg, reinvestert 50 kV koblingsanlegg og nye transformatorer. Eksisterende

22 kV anlegg reinvesteres ikke og blir stående i eksisterende bygg. Eksisterende 11 kV anlegg reinvesteres og plasseres i 22 kV sal i eksisterende bygg. Alternativ 1 medfører at ca. 175 m² kan rives av eksisterende bygg. Resterende eksisterende bygg vil ha en samlet grunnflate på ca. 1900 m². I tillegg kommer et nytt frittstående bygg med samme utforming som omsøkt alternativ med grunnflate på ca. 1200 m². Total bygningsmasse vil da ha en grunnflate på til sammen ca. 3100 m².

Det antas alternativ 1 vil ha omtrent samme støyvurdering som omsøkt alternativ, da transformatorene vil ha tilsvarende plassering.

2.3.3 Sammenligning av alternativ

I omsøkt alternativ reinvesteres 11 og 22 kV anlegg og plasseres i nytt frittstående bygg. Dette betyr at store deler av eksisterende bygg kan rives. Omsøkt alternativ er det alternativet som gir minst grunnflate av alternativene. Videre medfører det betydelig redusert støykonsekvens for omgivelsene sammenlignet med dagens situasjon og nullalternativet.

I Alternativ 1 beholdes dagens 22 kV anlegg, og funksjoner for stasjonsforsyning og hjelpeanlegg samt 11 kV anlegg reinvesteres og blir værende i eksisterende bygg. Det gjør at mindre av eksisterende bygg kan rives sammenlignet med omsøkt alternativ. Investeringskostnaden er omtrent lik som omsøkt alternativ, men mer bygningsmasse antas å gi liten forbedring knyttet til landskap. Videre vil risiko med anlegg i eksisterende bygning være av betydning.

Nullalternativet innebærer å beholde store deler av eksisterende bygg med tilhørende økt risiko. Tilbygget kommer nærmere boliger, og selv om det er innenfor eksisterende stasjonseiendom vet vi fra forrige høring at dette oppleves mindre positivt fra omgivelsene.

Det er benyttet en skala som vist i Tabell 4 når det kommer til konsekvensvurderingene. For hvert miljøtema gjøres en vurdering av virkninger og de uttrykkes på en skala med forbedring, liten forbedring, uforandret, liten, middels og store negative virkninger.

Tabell 4 Skala benyttet ved konsekvensvurdering

Virkninger	Kriterier
Forbedring	Forbedring i forhold til dagens situasjon for temaet
Liten forbedring	Liten forbedring i forhold til dagens situasjon for temaet
Uforandret	Få eller ingen vesentlige negative virkninger og overvekt av uforandret konfliktpotensial
Liten negative	Noen negative virkninger, hovedvekt av noe konfliktpotensial
Middels negative	Noen negative virkninger, med overvekt av middels konfliktpotensial
Store negative	Store negative virkninger, overvekt av stort konfliktpotensial

I Tabell 4 er det en sammenligning av alternativene, der dagens situasjon er definert som utgangspunkt for sammenligningen. Med utgangspunkt i tabellen mener Lnett det omsøkte alternativet for nye Ullandhaug transformatorstasjon er det mest rasjonelle.

Tabell 5 Sammenligning av alternativene i driftsfasen, veid opp mot dagens situasjon

	Nullalternativet	Omsøkt alternativ	Alternativ 1
HMS-risiko i anleggsfasen	Liten negativ	Forbedring	Liten forbedring
Landskap	Liten negativ	Forbedring	Liten forbedring
Friluftsliv, reiseliv, kulturarv og landbruk	Uforandret	Uforandret	Uforandret
Naturmangfold	Uforandret	Uforandret	Uforandret
Støy	Uforandret	Forbedring	Forbedring
Fremtidig utvikling og driftsfleksibilitet	Liten forbedring	Forbedring	Liten forbedring
Kostnadsdifferanse [MNOK]*	29	0	0
Prioritering	3	1	2

* Kostnadsdifferansen er en sammenligning mellom alternativene

2.4 Beskrivelse av permanente hjelpeanlegg

Det er ikke behov for noen nye permanente hjelpeanlegg. Stasjonens eksisterende adkomst vil videreføres med den nye stasjonen.

2.5 Beskrivelse av midlertidige hjelpeanlegg

I forbindelse med bygging er det behov for å etablere enkelte midlertidige hjelpeanlegg, herunder riggplasser, anleggsveier og anleggsbelter. Riggplassene vil variere i størrelse ut fra behov og tilgjengelig areal. Riggplassene vil bli benyttet til blant annet lagring av materiell og plassering av brakkerigg. Se oversikt i Tabell 6.

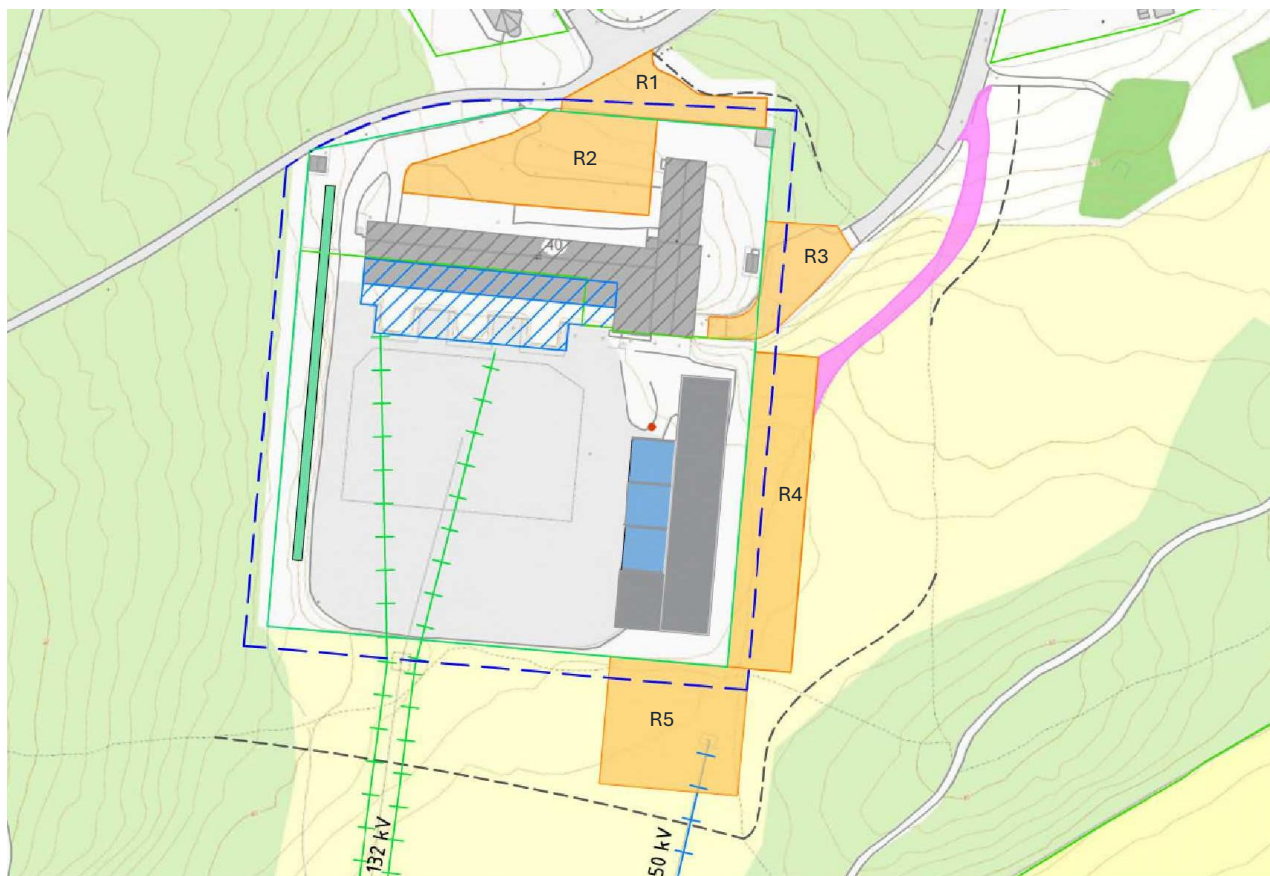
Tabell 6 Riggplasser

Riggplass	Omtrentlig størrelse [m ²]	Informasjon
R1	400	Eksisterende parkeringsplass utenfor stasjonsgjerdet
R2	1025	Innenfor eksisterende stasjonsområde
R3	410	Asfaltert område som i dag sporadisk benyttes til lagring
R4	1110	Grøntområde på utsiden av eksisterende stasjonsområde
R5	1000	Grøntområde rundt eksisterende kabelendemast

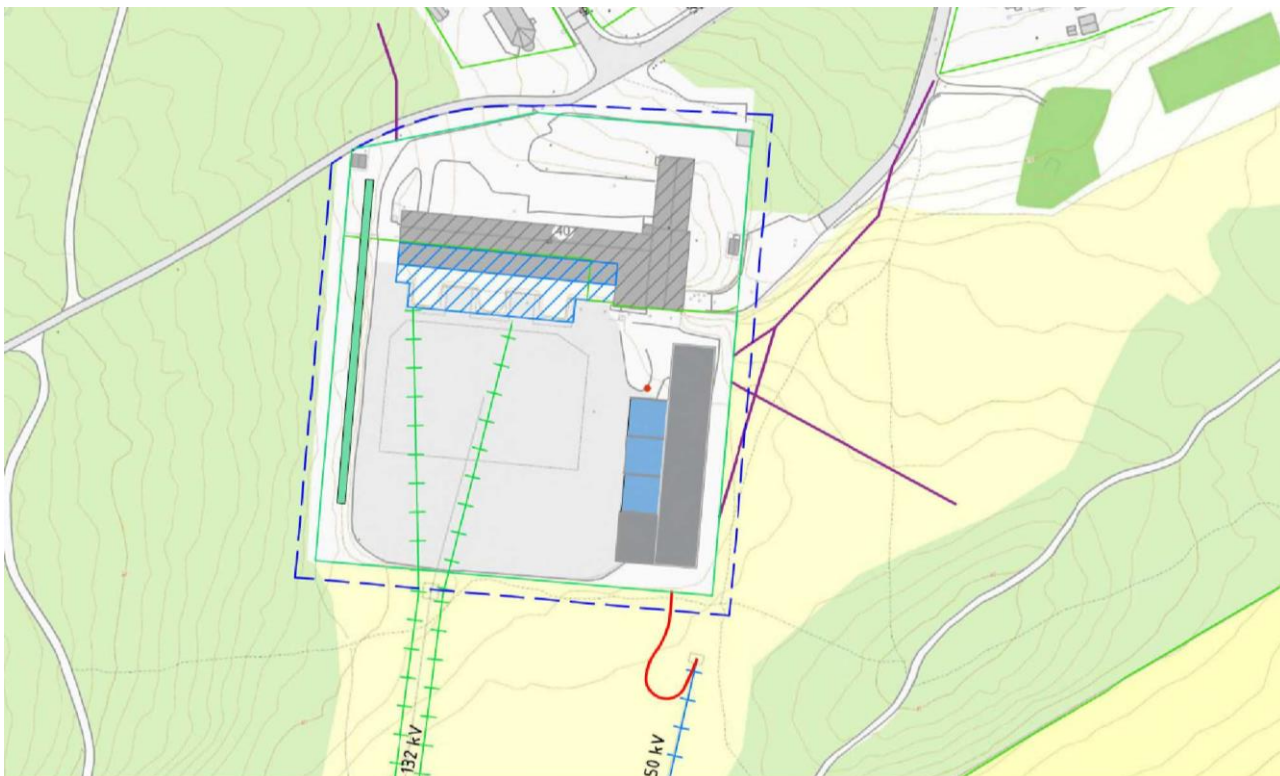
Etablering av anleggsvei samt utbedring eller også forsterkning av eksisterende veier kan være aktuelt. Det er også behov for anleggsbelter langs kabeltraseer. Her vil man legge masser samt ha en anleggsvei langs grøfta. Detaljer for bruk og tiltak i anleggsbeltene vil beskrives nærmere i detaljplan for nettanlegg som skal godkjennes før anleggsstart.

Riggplasser er vist i Figur 9 og traseer for anleggsbelter i Figur 10. Begge kartene finnes også i vedlegg 1. Det presiseres at bruken av veier og riggplasser kan bli noe endret i gjennomføringen. Dette vil avhenge av arbeidsmetode og behov, og vil avklares i forbindelse med detaljplanen og i dialog med Stavanger kommune.

Midlertidige hjelpeanlegg blir ryddet og tilbakeført når anleggsperioden er over. Dette er nærmere beskrevet i detaljplanen.

Figur 9 Midlertidige hjelpeanlegg for nye Ullandhaug transformatorstasjon

Figur 10 Traseer for kabelgrøfter og anleggsbelter

2.6 Beskrivelse av anleggsarbeidene

Detaljer knyttet til anleggsarbeidene, drift og vedlikehold, inkludert transportbehov, vil først bli klart når anleggene er ferdig prosjektert og byggemetoder er valgt. Nedenfor gis derfor bare en generell beskrivelse av dette. Det vil utarbeides en egen detaljplan for nettanlegg som nærmere beskriver detaljene i hvordan byggingen skal foregå samt hvilke tiltak som skal gjennomføres for å unngå eller redusere negative virkninger. Detaljplanen skal godkjennes av NVE før byggestart.

2.6.1 Transformatorstasjon

Bygging av nytt bygg ved Ullandhaug transformatorstasjon vil kreve grunnarbeid etterfulgt av byggearbeider. Nytt bygg vurderes oppført med betongelementer. Riggplasser i tilknytning til stasjonen vil omfatte brakkerigg, parkering, lagring etc. Byggeperioden er antatt å vare inntil to år.

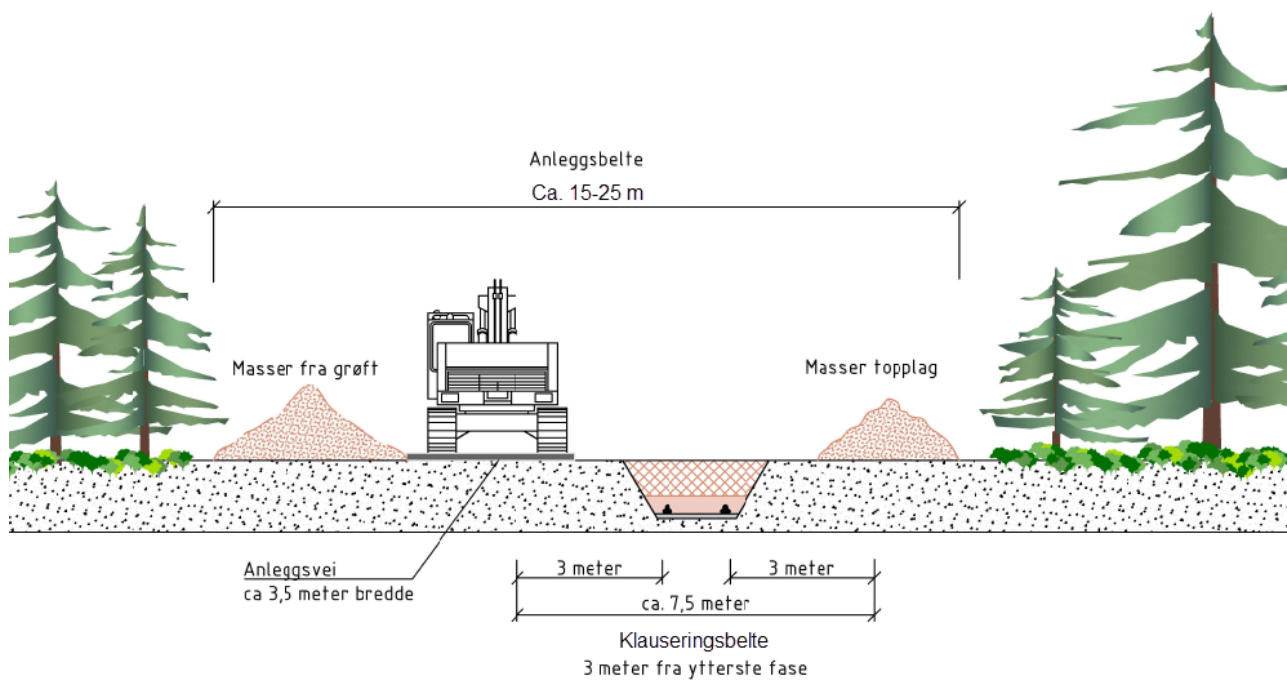
Riving av deler av eksisterende bygg vil følge etter driftsettelse av ny stasjon. Rivingen antas å ta omtrent et halvt år.

Stasjonsområdet vil være inngjerdet i både anleggs- og driftsfasen.

2.6.2 Jordkabel

I forbindelse med omlegging av kabelforbindelser vil det være graving av grøfter og transport av masser og utstyr inn til og ut fra traseene utenfor stasjonsområdet. Dette arbeidet vil i stor grad skje innenfor anleggsbeltet i aktuelle traseer. Det vil også bli arbeid med kabelanlegg innenfor stasjonsområdet på Ullandhaug. Bredden på anleggsbeltet vil variere ut fra behov og tilgjengelig plass. Det vil tilstrebes å redusere bredden på anleggsbeltet der f.eks. naturverdier eller andre forhold tilsier det. Se angivelse av anleggsbelte i Figur 11.

Figur 11 Anleggsbelte og klausuleringsbelte jordkabelgrøft med to 132 kV kabelsett

3 Behovet for å gjøre tiltak

Lnett har tidligere fått anleggskonsesjon for å bygge et tilbygg til eksisterende stasjon, men ved detaljprosjektering av dette har man funnet det svært utfordrende å gjennomføre tiltaket, blant annet pga. risiko i anleggsperioden og det faktum at eksisterende bygningsmasse ikke er egnet for utvidelse og nye tunge installasjoner. Konsesjonsgitt løsning ville dermed bli mye dyrere enn først forutsatt. I tillegg vil bruk av SF6-fritt koblingsanlegg kreve all plass i tilbygget, og det ville dermed ikke være plass for senere utvidelse av koblingsanlegget. På bakgrunn av dette søker nå Lnett om en endret løsning, med et nytt frittstående bygg som er beregnet til å bli rimeligere og mer fremtidsrettet. Argumentasjonen for tiltaket samsvarer i stor grad med det som ble benyttet i søknaden for tilbygget i 2020/2021.

Tiltak i Ullandhaug transformatorstasjon er del av en større plan for regionalnettet mellom Stølaheia og Ullandhaug transformatorstasjoner i Stavanger kommune.

3.1 Beskrivelse av behovet for å gjøre tiltak

Ullandhaug transformatorstasjon utgjør sammen med Stølaheia transformatorstasjon forsyningen til Stavanger og Randaberg kommuner. Ullandhaug forsynes på 132 kV fra Stokkeland/Fagrafjell i Sandnes, mens Stølaheia forsynes på 300 kV fra Stokkeland/Fagrafjell via Bærheim. Både Stølaheia og Ullandhaug transformerer til 50 kV for å forsyne regionalnettet i området. Det er liten transittkapasitet mellom Stølaheia og Ullandhaug, og ved feil i forsyningen til eller i en av stasjonene kan strømforsyningen til mange kunder bli rammet over lengre tid. En sterkere knytning mellom stasjonene vil gi mulighet for reserve mellom stasjonene. Samtidig er det rasjonelt å forsyne Ullandhaug fra Stølaheia heller enn Stokkeland/Fagrafjell, da distansen er betydelig kortere og med tilhørende lavere nettap.

Stølaheia transformatorstasjon eies av Statnett og Lnett. Stasjonen har reinvesteringsbehov, og det er søkt konsesjon for en ny stasjon, Krossberg, like ved, der man vil etablere transformering til 132 kV, jf. kapittel 1.2.4. Det tas sikte på å sette i drift ny stasjon i 2028. Samtidig ønsker man å sette i drift nye forbindelser mellom Krossberg og Ullandhaug. Dette vil omsøkes i egen konsesjonssøknad.

Ullandhaug transformatorstasjon har reinvesteringsbehov for blant annet 11 og 50 kV koblingsanleggene. Stasjonen ble første gang satt i drift i 1953, og er bygget ut i flere trinn. Bygningen har et relativt høyt energiforbruk for oppvarming og har utfordringer knyttet til innvendig klima for elektroteknisk materiell.

Lnett ønsker en overgang til 132 kV fra 50 kV systemspenning for å øke kapasiteten i nettet og redusere nettap. Et nytt anlegg som driftes på 50 kV må derfor være isolert for 132 kV og tilrettelegges slik at 132 kV anlegget kan utvides etter hvert som overgangen skjer.

3.2 Beskrivelse av fremtidig utvikling

Fornyelsen av Ullandhaug er del av en større plan for å forsterke forsyningen til Nord-Jæren. Statnett søker sammen med Lnett om å bygge Krossberg transformatorstasjon for å fornye eksisterende Stølaheia og gjøre 132 kV tilgjengelig i dette punktet. Forbindelser mellom Krossberg og Ullandhaug på 132 kV vil øke kapasiteten frem til Ullandhaug og redusere nettapet betydelig sammenlignet med dagens nett der forsyningen til Ullandhaug kommer fra Stokkeland og Fagrafjell.

Lnett planlegger å reinvestere Tjensvoll transformatorstasjon som i dag forsynes på 50 kV fra Ullandhaug og Madla transformatorstasjoner. Solborg transformatorstasjon vil ta over for Tjensvoll stasjon, og vil omsøkes høsten 2023. Solborg planlegges satt i drift på 132 kV samtidig med nye Ullandhaug transformatorstasjon.

Madla transformatorstasjon planlegges fornyet i perioden 2030–2040, og det vil være naturlig å tilrettelegge for dette med de tidligere nevnte forbindelsene mellom Krossberg og Ullandhaug. Forsyningsområdet til Madla er et av områdene med størst forventet boligutbygging i Stavanger.

Utviklingen fra Ullandhaug mot sentrale deler av Stavanger er under utredning, men det planlegges en trinnsvis overgang til 132 kV i dette nettet. Mosvannet transformatorstasjon er allerede forberedt for 132 kV, men tidspunkt for overgang her avhenger av reinvestering av omkringliggende stasjoner og nettstruktur videre mot Krossberg.

3.3 Beskrivelse av konsekvensen av å ikke gjøre noe

Nullalternativet innebærer å bygge tilbygget Lnett tidligere har fått konsesjon for. Dette vil som nevnt medføre relativt stor risiko i anleggsfasen, der eksisterende anlegg må være i drift samtidig som bygging skjer like ved. Enkelte komponenter i eksisterende anlegg representerer forhøyet risiko ved opphold i nærheten, blant annet oljefattige endeavslutninger. Videre vil det måtte gjøres inngrep i bærende konstruksjoner i eksisterende bygningsmasse hvor deler er fra 1950-tallet.

Nullalternativet vil være mer kostbart enn omsøkt tiltak, og det vil i mindre grad gi en fremtidsrettet løsning med hensyn til fleksibilitet og levetid på anlegget etter anleggsfasen.

Nullalternativet inkluderer ikke nye transformatorer og nisjer, og det vil dermed være behov for en ny konsesjonsprosess knyttet til dette.

Dersom man heller ikke fullfører nullalternativet, men fortsetter med Ullandhaug transformatorstasjon slik den er i dag, vil stasjonen ikke kunne inngå i systemløsningen det argumenteres for i kapittel 4.1. Dette vil medføre begrenset kapasitet til utvikling i området og utfordre forsyningssikkerheten. Eksisterende komponenter som har utlevd sin levetid forventes å skape utfordringer med funksjonssvikt og tilhørende utfall i strømforsyningen.

4 Tekniske og økonomiske forhold

Lnett har tidligere fått anleggskonsesjon for å bygge et tilbygg til eksisterende Ullandhaug transformatorstasjon, jf. NVE 202017147-16 fra november 2021. Lnett argumenterte for systemløsningen for forsyning av Ullandhaug i kapittel 3.2 i søknaden fra 2021. Disse argumentene gjelder fortsatt, men er likevel beskrevet i punktene nedenfor.

4.1 Vurdering av alternative systemløsninger/konsepter

Aktuelle systemløsninger dreier seg i hovedsak om hvordan Ullandhaug forsynes. Det er vurdert flere alternativer for dette. Siden Statnett har besluttet å reinvestere både Bærheim (Humbleberget) og Stølaheia (Krossberg) er begge disse stasjonene aktuelle for å forsyne Ullandhaug. Mellom Krossberg og Ullandhaug er det lagt til grunn at det uansett etableres minst én forbindelse for å forsyne mellomliggende stasjon. I tillegg går eksisterende 132 kV dobbelkurs kraftledning fra Stokkeland/Tronsholen/Skeiane til Ullandhaug relativt nær Bærheim, og vil kunne sløyfes innom Bærheim. Det er skissert fire alternativer i vedlegg 10 (unntatt offentlighet), og de er samlet i en vurdering i Tabell 7 nedenfor. Tallene i tabellen er de samme som i 2021. Prisveksten som har vært siden den gang vil gjelde alle alternativene, og vil ikke endre forholdet mellom dem.

Tabell 7 Sammenligning alternative forsyninger av Ullandhaug (alle tall i MNOK (2021))

	Alternativ A	Alternativ B	Alternativ C.1	Alternativ C.2
Investeringskostnad	106	197	149	192
Tapskostnad	8	10	19	32
Avbruddskostnad	0	0	0	0
Vedlikeholdskostnad	1,6	3	2,2	2,9
Total	115	210	170	227
Differanse	0	94	55	111

Alternativ A med to forbindelser mellom Krossberg og Ullandhaug fremstår mest rasjonelt mht. samfunnsøkonomisk kostnad.

For å tilrettelegge for blant annet forbindelsene mellom Krossberg og Ullandhaug er det behov for flere bryterfelt for 132 kV i Ullandhaug. Eksisterende luftisolerte 132 kV anlegg (AIS) er fra 2007, og er tilrettelagt for en utvidelse med to bryterfelt. Det vil være behov for flere 132 kV bryterfelt siden det trengs nye transformatorer også, og det er naturlig å forsyne dem på 132 kV i stedet for 50 kV som delvis gjøres i dag. På lengre sikt vil flere stasjoner i Stavanger legges om fra 50 kV til 132 kV, og dette vil også kreve flere bryterfelt på 132 kV i Ullandhaug. I kapittel 0 er det beskrevet forskjellige alternativ for hvordan dette kan løses i Ullandhaug transformatorstasjon.

4.2 Beskrivelse av nullalternativet

Tiltaket som Lnett fikk konsesjon til i 2021 representerer nullalternativet. Dette la til grunn samme systemløsning som argumentert for i kapittel 4.1 ovenfor. Nullalternativet omfatter et tilbygg til eksisterende bygg på Ullandhaug transformatorstasjon, utvidelse av 132 kV koblingsanlegg med GIS-anlegg i tilbygget samt reinvestering av 50 kV koblingsanlegget.

Nullalternativet inkluderer ikke nye transformatorer, da man i 2020/2021 mente det ville være rasjonelt å utsette den investeringen noen år. Siden behovet for nye transformatorer nå har gjort seg gjeldene, vil det måtte søkes egen konsesjon for nye nisjer. Nye nisjer kan f.eks. plasseres i tilknytning til tilbygget, innenfor eksisterende eiendom.

Nullalternativet gir mulighet for å rive ca. 175 m² av eksisterende bygg.

Som nevnt innledningsvis i søknaden betraktes nullalternativet som et dårlig alternativ for Ullandhaug transformatorstasjon. Nullalternativet er også beskrevet sammen med øvrige alternativ i kapittel 0.

4.3 Vurdering av usikkerhet

Lnett vurderer usikkerheten knyttet til systemløsningen å være mindre nå enn i forrige søknad. Statnett har kommet betydelig lenger i sitt prosjekt med fornyelsen av Stølaheia. Selv om den nye stasjonen, Krossberg, ligger an til å bli satt i drift flere år senere enn tidligere antatt, vurderer Lnett at konsesjonsprosessen har kommet langt og at et vedtak vil foreligge innen rimelig tid.

Nullalternativet for Ullandhaug transformatorstasjon, med videreføring av en større del av bygningsmassen fra eksisterende stasjon, representerer en større risiko enn omsøkt alternativ. Utvidelse og endring av bygg som allerede er ca. 70 år gamle er krevende, og med en forventet levetid på nye komponenter ville eksisterende bygningsmasse fort nærme seg 150 år før neste reinvestering. Dette representerer ytterligere usikkerhet og vil gi økte vedlikeholdskostnader sammenlignet med et nyere bygg.

Energiprisene har også økt siden nullalternativet fikk konsesjon, og systemløsningen bidrar til reduksjon av tap i regionalnettet samt mindre strømforbruk enn eksisterende bygg.

4.4 Begrunnelse for valg av omsøkt anlegg

Lnett har som mål å bygge nye 132 kV koblingsanlegg uten bruk av SF6-gass. Det omsøkte alternativet tilrettelegger godt for dette, inkludert mulighet for fremtidig utvidelse av anlegget, mens nullalternativet ikke ga rom for utvidelse.

Omsøkt alternativ tilrettelegger i større grad for videre utvikling og fornyelse av stasjonen, med blant annet bedre plass for nye transformatornisjer. På lengre sikt kan dermed den totale bygningsmassen for stasjonen reduseres ytterligere.

Ny løsning er rimeligere, lettere å gjennomføre, har mindre HMS-utfordringer og er mer fremtidsrettet enn nåværende konsesjonsgitte løsning.

4.5 Nettkapasitet for produksjon/forbruk

Lnett har ikke fått konkrete henvendelser om tilknytning av produksjon eller større forbruk i området, og tiltaket er dimensjonert ut fra prognoser for området. Lnett vurderer potensialet for tilknytning av produksjon til å begrense seg til distribuert lokal produksjon med solcelleanlegg, og vi mener omsøkt løsning ved Ullandhaug ikke vil legge begrensninger for dette.

4.6 Andre økonomiske forhold

Det er ikke spesielle økonomiske forhold knyttet til tiltaket. Tiltaket er del av den nødvendige utviklingen av strømmettet og vil finansieres gjennom nettleien.

5 Virkninger for miljø og samfunn

En nytt frittstående bygg er vurdert for nye Ullandhaug transformatorstasjon. Tidligere omsøkt og konsesjonsgitt endring innebar et tilbygg til eksisterende bygg. Nytt frittstående bygg planlegges oppført innenfor gjerdet til eksisterende stasjon, og tiltaket vil etableres på Lnetts eiendom. Eiendommen er blitt benyttet av eksisterende Ullandhaug transformatorstasjon siden 1950-tallet.

Siden tiltaket vil skje innenfor eksisterende transformatorstasjonsområde, er konsekvensene for miljø- og samfunn vurdert som små. På bakgrunn av dette er det utarbeidet egen fagrapport kun knyttet til støy. Øvrige konsekvenser er vurdert av intern miljørådgiver. Konsekvensene av tiltaket er nærmere beskrevet nedenfor.

5.1 Generelle krav til konsekvensutredningen

Det stilles i plan- og bygningslovens kapittel 14 og forskrift om konsekvensutredninger krav om konsekvensutredning for blant annet tiltak som behandles etter energiloven. Det omsøkte tiltaket omfattes av forskrift om konsekvensutredninger § 7, hvor det ikke er krav til melding. Konsekvensutredning og virkninger av tiltaket vil utredes og omtales som del av søknadsbehandlingen.

5.2 Arealbruk og forhold til planer og verneområder

Tiltaket vil benytte areal innenfor eksisterende stasjonsområde, samt mastepunkt sør for stasjonen og grøft frem til dette. I tillegg kommer midlertidige hjelpeanlegg i anleggsfasen.

5.2.1 Beskrivelse av arealbehov

Arealinformasjon ifølge NIBIO² viser at Ullandhaug transformatorstasjon med tilstøtende parkering og adkomst utgjør 14.8 dekar med bebygget areal i AR5. Riggplass, anleggsvei og kabeltraseer vil berøre areal registrert som innmarksbeite sør og øst for stasjonstomten, samt skog av høy bonitet i nordøst, ellers er det kun bebygget areal som vil bli berørt av tiltaket knyttet til etablering av ny stasjon.

5.2.2 Nødvendige offentlige og private tiltak

Det er ikke identifisert andre nødvendige søknader eller tillatelser for tiltaket.

---

² <https://kilden.nibio.no/>

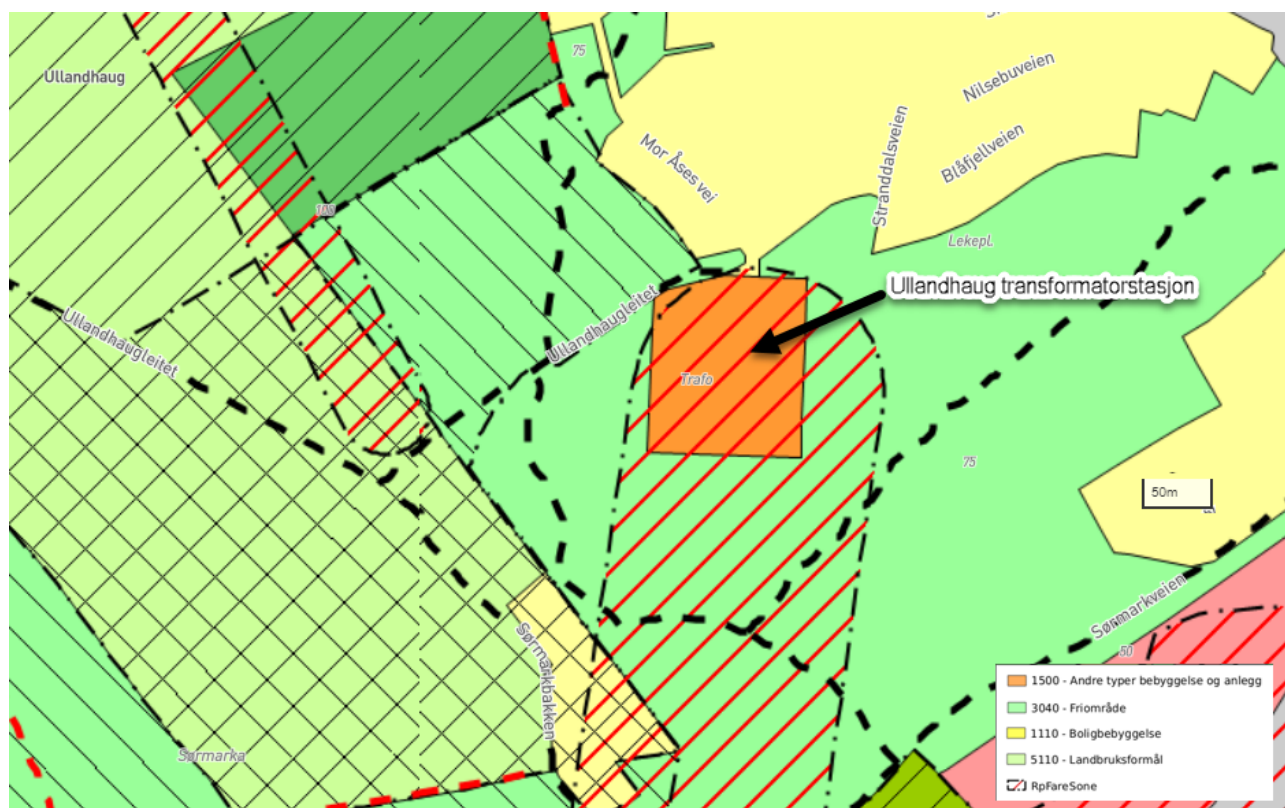
5.2.3 Forholdet til andre offentlige og private planer

5.2.3.1 Plan 376

Reguleringsplan 376 ble stadfestet i 1958 og regulerer utformingen av boligene begrenset av Auglendsveien, gate 806 (Stranddalsveien) og parkbelte. Denne reguleringsplanen gjør seg ikke gjeldende for nye Ullandhaug transformatorstasjon. Eksisterende Ullandhaug transformatorstasjon er ikke bygget i henhold til denne reguleringsplanen.

5.2.3.2 Kommuneplan

Arealer rundt Ullandhaug transformatorstasjon er regulert til friområde i gjeldende kommuneplan (2023-2040), se Figur 12. Traseer for omlegging av eksisterende forbindelser samt midlertidige hjelpeanlegg vil berøre arealet, men konsekvensen for friområdet vil primært være knyttet til anleggsfasen.

Figur 12 Utsnitt fra kommuneplan 2023-2040

5.2.4 Forholdet til verneområder

Konsesjonssøkt tiltak kommer ikke i direkte konflikt med områder som etter naturmangfoldloven er vernet eller foreslått vernet.

Omsøkt tiltak berører ikke vassdrag vernet mot kraftutbygging etter verneplan for vassdrag.

Eksisterende kabelendemast sør for stasjonsområdet står i viktig naturtype verdi C, Trafomarka. Det vil legges nye jordkabler mellom masta og stasjonen.

5.2.5 Nødvendige tillatelser etter annet lovverk

5.2.5.1 Forurensningsloven

Det antas mulighet for forurensede masser knyttet til tidligere drift av transformatorstasjonen og bruk av transformatorolje, samt mulig fyllmasser av ukjent opprinnelse. Dette vil undersøkes og beskrives i detaljplan for nettanlegget, og i så fall behandles som spesialavfall, jf. forurensningsloven § 27a og § 31.

Berggrunnen rundt transformatorstasjonen består av fyllitt. Statsforvalteren i Rogaland mener fyllitten i Stavangerområdet kan være mer problematisk enn bare forhøyede arsenverdier³. Høye konsentrasjoner av tungmetaller i giftige konsentrasjoner kan bli sluppet til miljøet. Det må derfor undersøkes mer i forkant av anleggsvirksomhet og massehåndtering for å håndtere massene riktig og unngå skade.

5.2.5.2 Naturmangfoldloven

Eksisterende og planlagt tiltak forventes ikke å føre til at truede arter eller naturtyper blir vesentlig berørt.

5.2.5.3 Undersøkelser etter lov om kulturminner

Behov for registreringer av arealer berørt av tiltaket vil bli avklart med kulturminnemyndighetene, slik at undersøkelsesplikten etter kulturminnelovens § 8 og 9 oppfylles før anleggsstart. Eventuelle funn av kulturminner kan gjøre det nødvendig å justere tiltak utenfor stasjonsområdet eller midlertidige hjelpeanlegg.

5.2.5.4 Tillatelse til adkomst i og langs traseen

I planleggingsfasen gir oreigningsloven § 4 rett til adkomst for "måling, utstikking og andre førehandsundersøkingar til bruk for et påtenkt oreigningsinngrep". Lnett vil varsle grunneiere og rettighetshavere før slike aktiviteter eventuelt igangsettes, slik bestemmelsen foreskriver.

I bygge- og driftsfasen vil tillatelse til adkomst til traseer og riggplasser skje via minnelige avtaler.

---

³ <https://www.statsforvalteren.no/rogaland/miljo-og-klima/forureining/fyllitt-fra-rogaland-kan-potensielt-lekke-ut-tungmetaller/>

5.3 Naturmangfold

Stasjonen er planlagt innenfor eksisterende stasjonsområde, som i hovedsak består av opparbeidet uteareal, AIS-anlegg og eksisterende bygning. Påvirkningen på naturmangfold ved endring av transformatorstasjonen innenfor stasjonsområdet vurderer Lnett til å være liten ved ferdigstilt anlegg. Stasjonen grenser til bebyggelse i nord og friområdet Sørmarka i sør. Området preges generelt av vanlige forekomster av plante- og dyrearter, samt er viktig for lokal rådyrpopulasjon.

Deler av riggområdet berører eksisterende grøntområdet. Anleggsarbeidet vil berøre viktig naturtype, Trafomarka, verdsatt i verdiklasse C.

I tillegg til rådyrpopulasjonen er det et utvalg av truede fuglearter i nærheten av stasjonsområdet som kan bli påvirket av anleggsarbeidet, og disse er gråtrost og bjørkefink. Hensyn til disse vil beskrives i detaljplanen.

Det vil forekomme forstyrrelser for naturmangfold under anleggsfasen som kan føre til midlertidig forflytting av noen arter, men som ved endt anleggsfase vil kunne returnere. Stasjonsplasseringen er i et bynært område med mye støy, slik at arter som holder til i området ikke er fremmed for anleggstrafikk.

For Trafomarka vil det være en endring med nullalternativ, Alternativ 1 og omsøkt alternativ sammenlignet med dagens situasjon. Endemasten, samt nye kabelsett og midlertidig riggplass og adkomstvei vil bli plassert helt eller delvis innenfor naturtypen Trafomarka. Påvirkningen under anleggsfasen gir middels negativ konsekvens, men omfanget er lite og masser skal tilbakeføres, samt overvann fra stasjonstomten skal føres ut i Trafomarka som totalt vil gi en ubetydelig konsekvens når anleggsarbeidet er ferdigstilt.

Detaljplanen for anlegget vil også beskrive revegetering og beplantning av midlertidig berørte områder utenfor stasjonsområdet.

5.4 Landskap

Det er bebyggelse relativt nær på nordsiden av Ullandhaug transformatorstasjon. For disse vurderer Lnett at det vil bli en forbedring med omsøkt alternativ sammenlignet med nullalternativet, da bygningsmassen ved stasjonen kommer lenger vekk. Også alternativ 1 antas å gi noe mindre konsekvens enn nullalternativet. Omsøkt alternativ gir også bedre mulighet for skjermende tiltak mellom bebyggelsen og stasjonen, men det er foreløpig ikke planlagt noe konkret rundt dette. Nullalternativet gir liten negativ påvirkning på landskapsopplevelsen for bebyggelsen sammenlignet med dagens situasjon. Det kan gjøres endring i fargen på omsøkt alternativ og beplantning som gir et forbedret landskapsbilde sammenlignet med dagens situasjon.

Vest for transformatorstasjonen ligger Ullandhaugtårnet, Stavanger bys høyeste punkt og et populært utkikkspunkt. Stasjonsplasseringen er vurdert av Lnett å ikke ha noen negativ påvirkning fra utkikkspunktet da det nye bygget i stor grad vil være skjermet av vegetasjon og i tillegg ha god bakgrunnsdekning, se Figur 13. Totalt vurderer Lnett at samlet konsekvens for nytt stasjonsbygg ikke vil være spesielt skjemmende.

Etter innspill fra Stavanger kommune foreslås fasaden på nytt bygg utført i en grågrønn farge, for å harmonere med omgivelsen. De delene av eksisterende stasjonsbygning som ikke rives vurderes malt i samme farge. I vedlegg 2 finnes illustrasjoner av dette.

Figur 13 Utsikt fra Ullandhaugtårnet mot Ullandhaug transformatorstasjon, innringet (foto: Lnett, 1. juni 2023)

5.5 Kulturminner og kulturmiljø

Det er ingen registrerte kulturminner som blir berørt av tiltaket. Det er foreløpig ikke gjort § 9 undersøkelse, jf. kulturminneloven for tiltaket, men dette vil avklares nærmere med Rogaland fylkeskommune og eventuelt utføres før byggestart.

5.6 Friluftsliv

Stasjonen ligger i utkanten av et boligområde og grenser til friområdet Sørmarka som er et populært friluftsområde. Anleggsarbeidet kan komme i konflikt med noen lokale turstier i området, og disse vil bli midlertidig lagt om i anleggsfasen. Slik omlegging vil tilbakeføres ved ferdigstilling av tiltaket. Lnett

vurderer at nye Ullandhaug ikke vil endre konsekvensene for utøvelse av friluftslivsaktiviteter i området under driftsfasen sammenlignet med dagens stasjon.

5.7 Reiseliv

Lnett kan ikke se at tiltaket vil ha betydning for reiselivet i regionen.

5.8 Støy

Det er ikke egne forskrifter eller retningslinjer for transformatorstøy. De beregnede støynivåene er vurdert mot eksisterende retningslinjer for støy fra Miljøverndepartementet (T-1442) og mot støy fra tekniske installasjoner (NS 8175:2019). Veilederen til T-1442 (M-128) anbefaler at det for mindre transformatorer knyttet til fordelingsnett i boligområder benyttes grenseverdiene for tekniske installasjoner i NS 8175 klasse C. For store anlegg knyttet til overføringsnett, slik som Ullandhaug transformatorstasjon, bør minimum anbefalte grenseverdier for industristøy i T-1442 benyttes.

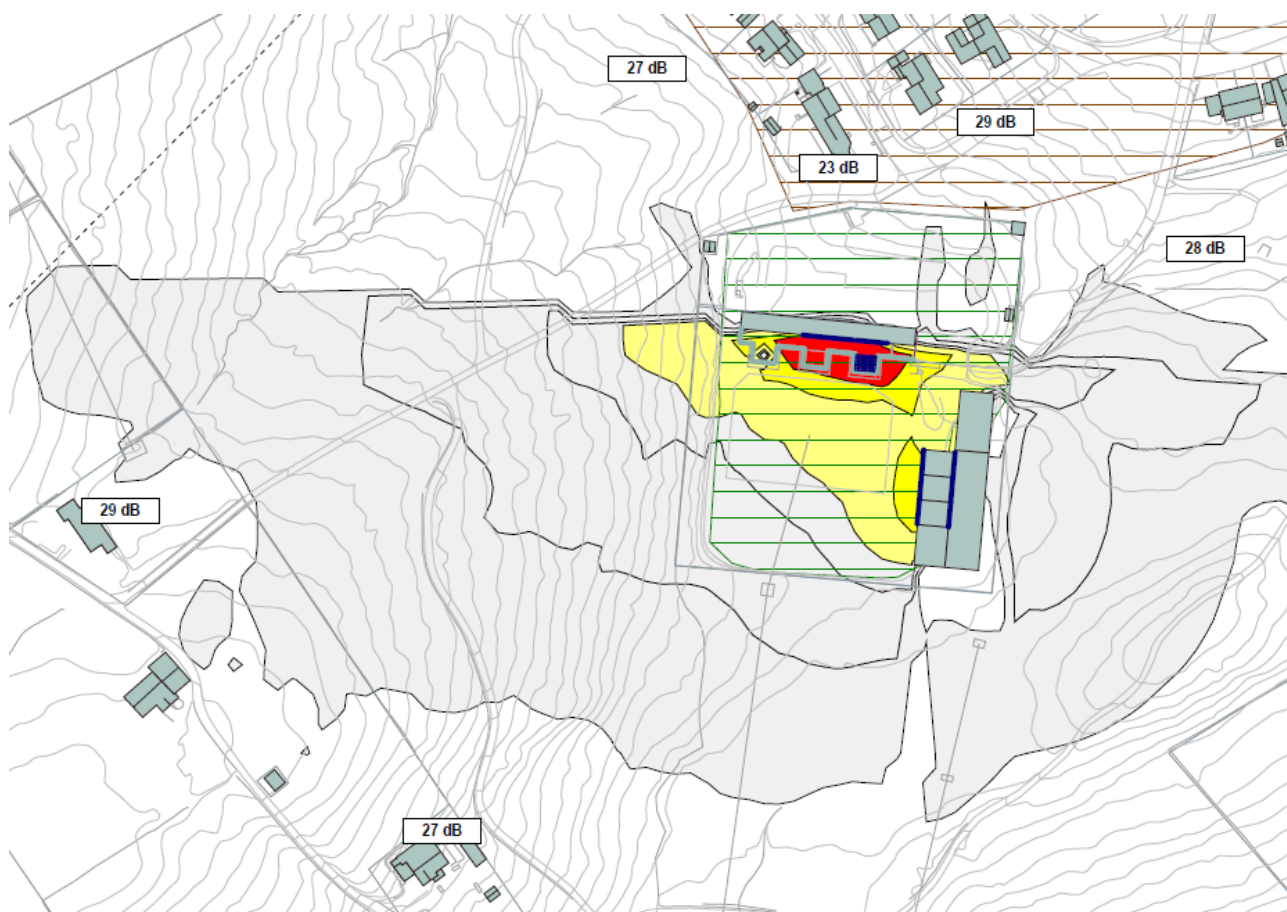
For å tilfredsstille T-1442s krav til støy skal støyen være maksimalt 45 dB utenfor soverom (natt kl. 23-07) og 50/55 dB med/uten impulslyd på uteoppholdsareal og utenfor vinduer til rom med støyfølsomt bruksformål.

I henhold til M-128 skal krav til støy fra transformatorstasjoner skjerpes på grunn av rentonebidrag. For transformatorstasjoner i overføringsnett betyr dette at støynivået ikke skal overskride 50 dB. Med kontinuerlig drift tilsvarer dette et ekvivalentnivå på 43 dBA. Dette er strengere enn kravet på 45 dB utenfor soverom. Anbefalt krav til støy blir dermed maksimalt 43 dB ved nærmest boliger.

Det er gjort en vurdering av støy fra nye Ullandhaug transformatorstasjon. Rapporten følger som vedlegg 4. Vurderingen sier at nye Ullandhaug transformatorstasjon ikke vil medføre støy over 43 dB for boliger i området, og tiltaket er derfor innenfor anbefalt krav som gitt i T-1442. Faktisk oppfylles også krav i klasse C i NS 8175, selv om dette i utgangspunktet er ment for mindre nettstasjoner.

Det er også gjort en vurdering av eksisterende Ullandhaug transformatorstasjon, og der fremgår det at den mest utsatte bebyggelsen har et støynivå opptil ca. 43 dB. Nye Ullandhaug transformatorstasjon vil dermed medføre en betydelig forbedring vedrørende støy fra stasjonen til nærområdet.

I anleggsfasen vil byggeaktivitet medføre noe støy, men hoveddelen av arbeidet vil foregå innenfor normal arbeidstid.

Figur 14 Utsnitt støysonekart fra nye Ullandhaug transformatorstasjon

5.9 Forurensning

Utover eventuell oljelekkasje fra transformatorer eller uhellsutslipp fra kjøretøy, vil det ikke genereres grunnforurensning under drift av transformatorstasjoner. Overvannsnett vil være mulig spredningsvei fra stasjonsområdet til omkringliggende grunn og resipienter. For ny transformatorstasjon vil det installeres nødvendige anlegg som reduserer risiko for slik avrenning, blant annet i form av tett oljejrube under transformatorene.

Forurensningspotensialet vil først og fremst være knyttet til aktivitetene under anleggsperioden. Anleggsaktiviteter vil blant annet kunne generere partikkelholdig vann fra anleggsområdet som kan føre til skade på resipienter nedstrøms ved direkte avrenning eller utslipp. Uavhengig av lokalitetens verdi skal arbeidene planlegges slik at de ikke fører til miljøbelastning i form av utslipp eller spredning av forurensning. Som omtalt i kapittel 2.1.2 vil det være graveaktivitet i områder som kan være forurenset.

For byggeperioden vil det gjennom behandling av detaljplan synliggjøres tiltak for å forhindre og håndtere forurensete masser, avrenning og eventuelle uhellsutslipp.

5.10 Klimagassutslipp

Tiltaket vil ikke komme i konflikt med registrerte myrområder, og vil ikke medføre nedbygging av karbonrike arealer. Utslipp vil primært være i forbindelse med anleggsfasen for bygget. Planen vil endre transportmønster under anleggsfasen, men vil ikke påvirke lokalt transportmønster under drift.

Nye Ullandhaug transformatorstasjon vil komme i konflikt med noen trær som står inne på stasjonseiendommen. Trærne består i hovedsak av typen gran, og vil bli fjernet tidlig i anleggsfasen. Karbonfangsten fra disse trærne vil ikke være betydelig i forhold til nærliggende skog.

Lnett ønsker å benytte koblingsanlegg som reduserer bruken av SF6, en av de sterkeste klimagassene vi kjenner. SF6 har elektriske egenskaper som gjør den enestående som isolasjon- og brytermedium i kompakte gassisolerte koblingsanlegg (GIS-anlegg), og den har vært benyttet i flere tiår. Gjennom inngåtte avtaler vil Lnett benytte anlegg som bruker teknisk ren luft i stedet for SF6 i 132 kV anlegg. Ren luft innebærer at isolasjonsmediet kun inneholder de naturlige elementene i luften vi omgir oss med. Isolasjonsmediet er derfor fritt for F-gasser, svært stabilt og giftfritt. Anlegg uten SF6 koster ca. 40 % mer i anskaffelse enn konvensjonelle anlegg med SF6.

Lnett har fokus på bærekraft i tilknytning til etablering og drift av nye anlegg. Flere forhold vurderes før endelige valg av løsninger gjøres, og blant disse er for eksempel:

- Valg av konstruksjonsløsninger og levetid
- Arealbruk
- Massebalanse i utgravd/utsprengt og bort- og tiltransportert masse
- Gjenbruk av masser og mulighet for deponi i nærområdet
- Bruk av klimavennlige byggematerialer og anleggets energibruk i driftsfasen
- Prefabrikkerte elementer eller plaststøp, bruk av lavkarbonbetong
- Stille kompetansekrav på miljø til kontraktspartnere
- Etterspør utslippsfri byggeplass
- Avfallshåndtering og gjenbruk, avfallsminimering og høy sorteringsgrad

5.11 Elektromagnetiske felt

Rundt alle elektriske anlegg i drift oppstår det lavfrekvente elektromagnetiske felt. Disse inndeles i magnetfelt og elektriske felt. Magnetfelt oppstår når det går strøm gjennom en ledning og måles i enheten mikrottesla (μT). Magnetfeltets størrelse avhenger av hvor mye strøm som går i kraftledningene. Dess mer strøm, jo høyere magnetfelt. Magnetfeltet er vanskelig å skjerme og det går gjennom tre, betong, jord o.l.

Elektriske felt er avhengig av spenningen på anlegget og måles i volt per meter (V/m). Det er et elektrisk felt rundt en spenningsatt ledning selv om det ikke går strøm gjennom ledningen. Styrken på feltet øker når spenningen i anlegget øker. Elektriske felt kan gi knitring fra høyspenningsanlegg. Slike felt stoppes effektivt av vegger og tak. Utbredelsen av spenningsfelt på spenningsnivå som i dette tiltaket, berører ikke andre bygninger i omgivelsene rundt transformatorstasjonen.

Det er ikke dokumentert noen negative helseeffekter ved eksponering for magnetiske felt så lenge verdiene er lavere enn grenseverdien på 200 µT, jf. Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet⁴, tidligere Statens strålevern. Dette gjelder for voksne og barn. I dagliglivet vil ingen bli eksponert for verdier nær grenseverdien

Nye Ullandhaug transformatorstasjon vurderes å ikke medføre økt elektromagnetisk felt for omgivelsene.

5.12 Landbruk og naturressurser

Området sør- og øst for transformatorstasjonen er registrert som innmarksbeite i AR5. Det samme området er markert som friområde i kommuneplanen til Stavanger kommune. I dialog med grunneier Stavanger kommune fremkommer det at området blir tidvis brukt av lokal bonde som storfebeite, men at området forvaltes som friområde. Etter endt anleggsarbeid skal området tilbakeføres slik at bruken av området vil forbli upåvirket av tiltaket.

Med naturressurser forstås i dette kapitlet eventuelle virkninger for grus, løsmasser og mineralressurser samt drikkevannsføremster. Det er ikke registrert noen naturressurser som vil bli vesentlig berørt av tiltaket, og tiltaket vil ikke gi noen negative konsekvenser for naturressurser.

Det er gjort en enkel kartlegging av drikkevanns- eller grunnvannsbrønner i forbindelse med tiltaket. Det er ikke gjort noen funn som anses å bli berørt av tiltaket. Eventuelle forekomster av drikkevanns- og grunnvannsbrønner vil bli hensyntatt i detaljplanen

5.13 Luftfart, kommunikasjonssystemer og annen infrastruktur

Omlagging av kraftledninger vil kunne måtte krysse eller parallellføres med eksisterende infrastruktur. Lnett vil søke vedkommende eier eller myndighet om tillatelse til kryssing av eller nærføring med eksisterende ledninger, veier og annet i henhold til forskrift om elektriske forsyningsanlegg § 6-4⁵, der tiltaket gjør det relevant.

Tiltaket ventes ikke å medføre merkeplikt iht. forskrift om rapportering, registrering og merking av luftfartshinder.

Det vil bli gjennomført nødvendige tiltak for å holde støy og induserte spenninger innenfor akseptable nivå når det gjelder telenettet, jf. forskrift om elektriske forsyningsanlegg § 2-7, i samarbeid med aktuelle teleoperatører. Optiske fiberkabler påvirkes ikke. Hvilke tiltak som eventuelt er nødvendige vil bli vurdert nærmere og gjennomført før omsøkt tiltak settes i drift.

---

⁴ <https://dsa.no/straum-og-hogspenning>

⁵ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-12-20-1626>

Det er ikke kjent at nettanlegg representerer en ulempe for Nødnett⁶.

Nettanlegg vil ikke påvirke datautstyr. Skjermer med billedrør kan bli utsatt for flimmer ved nærføring av ledninger. Andre skjermtyper påvirkes normalt ikke.

6 Naturfare og beredskap

6.1 Generell vurdering av sikkerhet og beredskap

Lnett har gjort en vurdering av byggingen av omsøkt anlegg. Lnett vurderer at enkelte operasjoner knyttet til byggingen vil kreve utkobling av deler av eksisterende anlegg. Dette medfører at arbeidet vil legges til perioder med lav belastning i nettet, typisk sommerhalvåret.

6.2 Vurdering av flom- og skredfare

Basert på tilgjengelig informasjon på NVE Atlas⁷ er det ikke identifisert aktsomhetsområder for flom eller skred i det aktuelle området for tiltaket.

6.3 Vurdering av overvann

Tiltaket medfører ikke nevneverdige endringer med hensyn til overvann for stasjonsområdet. Det er ikke registrert noen utfordringer knyttet til overvann ved eksisterende stasjon. Nytt bygg vil kunne medføre noe øket avrenning i forbindelse med regnvær, men i dialog med kommunen vil dette vannet ledes mot myra sørøst for stasjonen og bidra positivt til myrområdet.

Riving av deler av eksisterende bygningsmasse vil kunne redusere avrenningen, spesielt om det frigjorte arealet ikke asfalteres. Detaljer for opparbeidelse av dette arealet vil beskrives nærmere i detaljplanen for tiltaket.

6.4 Vurdering av klimatilpasning

For Rogaland viser klimaprofilen fra *Norsk Klimaservicesenter* en antatt økning i klimapåslag for kraftig nedbør, klimapåslag for flom, og klimapåslag for stormflo. Det er også antatt økte problemer med overvann og jordskred som kan ramme stasjonsplasseringen. Med henvisning til Norsk Klimaservicesenter er anbefalt klimapåslag på flomvannføring minst 20 % for alle nedbørfelt i Rogaland. Videre en avstand på minimum 20 meter fra bekker. Siden stasjonsplasseringen er på en høyde i terrenget, omringet av grøntareal, er risikoen for store konsekvenser som følge av diverse klimapåslag liten.

---

⁶ <https://www.nodnett.no/>

⁷ <https://atlas.nve.no/Html5Viewer/index.html?viewer=nveatlas#>

7 Forholdet til grunneiere og rettighetshavere

7.1 Anskaffelse av nødvendige rettigheter

Tiltaket skjer i det alt vesentligste på Lnetts egne eiendommer, som utgjør eksisterende Ullandhaug transformatorstasjon (gnr. 57, bnr. 1564 og bnr. 1565 i Stavanger).

Foruten Lnetts egne eiendommer berører tiltaket eiendommen gnr. 57, bnr. 166, som eies av Stavanger kommune. På denne eiendommen vil Lnett få behov for midlertidig etablering og bruk av riggplasser og anleggsveier. I tillegg vil det bli behov for stedsvarige rettigheter for omlegging av kabelanlegg samt rydding av vegetasjon rundt tomtegrensen. Lnett er i dialog med Stavanger kommune og det er utarbeidet et omforent avtaleutkast. Begge parter har som intensjon at avtalen inngås slik at Lnett erverver nødvendige rettigheter for gjennomføring av prosjektet. Det søkes derfor ikke om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse.

Alminnelig transport til transformatorstasjonen skjer ved bruk av offentlige veier. Lnett vil påse at det til enhver tid er hjemmel for adkomst til stasjonen i forbindelse med etablering, drift og vedlikehold.

7.2 Erstatningsprinsipper

Stavanger kommune, og eventuelle andre parter som direkte berøres av inngrepet, har krav på erstatning for økonomisk tap som er en følge av inngrepet. Avgjørelsen av om det foreligger et økonomisk tap, og tapets eventuelle størrelse, forutsetter en bred og skjønnsmessig vurdering av inngrepets betydning for den enkelte eiendom driften på denne.

Uavhengig av dette tilbyr Lnett minnelige avtaler med erstatningstilbud som fullt og helt oppgjør for inngrepet. Tilbudet er basert på standardiserte satser som ligger høyere enn satsene som er utviklet i rettslige skjønn (rettspraksis). I prinsippet skal det altså være lønnsomt for begge parter å inngå en slik avtale. Grunneier vil som hovedregel komme økonomisk bedre ut av situasjonen enn ved skjønn fordi satsene i tilbudet er høyere enn satsene som er etablert i skjønnspraksis. Lnett vil samtidig spare kostnader ved å redusere antall parter i et eventuelt etterfølgende skjønn. Begge parter vil også spare tid og ressurser ved at saken lukkes. Ettersom avtalene er basert på standardiserte satser sikrer de også etterlevelse av verdier som likebehandling og forutberegnelighet.

Lnett og Stavanger kommune er som nevnt i dialog og har en felles intensjon om å inngå avtale som sikrer Lnett rettigheter i nødvendig omfang for gjennomføring av prosjektet. Dersom partene, mot formodning, likevel ikke skulle komme til enighet, vil det antakeligvis bli aktuelt med en tiltredelsesavtale slik at erstatningsspørsmålet blir avklart i et rettslig skjønn.

7.3 Rett til juridisk bistand

I forbindelse med minnelige forhandlinger vil Lnett i utgangspunktet gi et forhåndstilsagn om dekning av inntil fire timer juridisk bistand pr grunneier/rettighetshaver. Dersom det i løpet av forhandlingsprosessen skulle vise seg at det er behov for ytterligere bistand, må en eventuell dekning av utgifter til ytterligere bistand avklares på forhånd.

Grunneiere/rettighetshaver som anses som parter i ekspropriasjonssak vil videre få dekket utgifter til *nødvendig* juridisk og/eller teknisk bistand i forbindelse med ekspropriasjonen, jfr. oreigningslova § 15 og skjønnsprosessloven § 54.

Hva som er nødvendige kostnader, beror på en konkret vurdering hvor blant annet sakens art, vanskelighetsgrad og omfang har betydning. Ordinære utgifter til juridisk og teknisk bistand vil normalt bli akseptert. Lnett kan gjøre gjeldende at de som blir part i en eventuell skjønns sak benytter samme juridiske og tekniske bistand, dersom interessene er likeartede og ikke står i strid, jf. skjønnsprosessloven § 54.

Lnett vil ivareta grunneiere og rettighetshavere som har behov for juridisk og/eller teknisk bistand i forbindelse med forhandlinger og mulig ekspropriasjon. Partene vil få veiledning og informasjon om status og den videre saksgang. De vil også få videreformidlet kontaktinformasjon til offentlige instanser og de vil om nødvendig bli anbefalt å søke bistand hos advokat.

Utgifter til juridisk og teknisk bistand må spesifiseres med oppdragsbekreftelse og timelister, slik at Lnett kan vurdere rimeligheten av kravet før honorering vil finne sted. Tvist om nødvendigheten eller omfanget av bistand, kan, jf. oreigningslova, bringes inn for Justisdepartementet jf. kgl.res. 27. juni 1997⁸.

8 Vedlegg til søknaden

1. Situasjonsplan / kart
2. Visualiseringer
3. Forhåndsuttalelser med kommentarer fra Lnett
4. Fagrapport støy
5. Liste over berørte eiendommer

Vedleggene nedenfor er underlagt taushetsplikt etter Kraftberedskapsforskriften § 6-2 og unntatt offentligheten etter Offentleglova § 13 første ledd eller Offentleglova § 23 og er oversendt NVE separat.

6. Liste over berørte grunneiere og rettighetshavere (unntatt)
7. Kostnadsestimat (unntatt)
8. Enlinjeskjema (unntatt)
9. Melding om sikring av konsesjonspliktige anlegg (unntatt)
10. Alternativer for forsyning av Ullandhaug (unntatt)

---

⁸ <https://lovdata.no/dokument/DEL/forskrift/1997-06-27-646>